

महाराष्ट्र विधानसभा

तिसरे अधिवेशन, २०१५

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक १६ डिसेंबर, २०१५ / अग्रहायण २५, १९३७ (शके)

- (१) महसूल, पुनर्वसन व मदत कार्य, भूकंप पुनर्वसन, अल्पसंख्यांक विकास आणि औकाफ, कृषी आणि फलोत्पादन, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री
- (२) परिवहन मंत्री
- (३) ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्री
- यांचे प्रभारी विभाग

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५८

वाशिम जिल्ह्यातील विद्युत रोहित्रे तीन
महिन्यांपासून नादुरुस्त असल्याबाबत

- (१) * २९९११ श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) वाशिम जिल्ह्यात जवळपास २०० विद्युत रोहित्रे गेल्या दोन ते तीन महिन्यांपासून नादुरुस्त असल्यामुळे संत्रा व पपईच्या फळबागा सुकल्याने शेतकऱ्यांचे लाखो रुपयांचे नुकसान झाले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने तीन महिन्यांपासून नादुरुस्त रोहित्रांकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत, नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत व रोहित्रे नव्याने बसविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) रोहित्र नादुरुस्त झाले आहे हे खरे आहे. परंतु महावितरण कंपनीने संबंधित नादुरुस्त असलेल्या रोहित्रावरील असलेल्या कृषिपंपाचे भार इतरत्र वळविल्यामुळे ग्राहकांचे नुकसान झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही.

(२) ऑक्टोबर, २०१५ पर्यंत एकूण ८७३ रोहित्रे नादुरुस्त होती त्यापैकी ६१२ रोहित्रे दुरुस्त करण्यात आली/ नवीन बसविण्यात आली आहेत. नादुरुस्त रोहित्रे तात्काळ दुरुस्त करून ते बसविण्याचे काम प्राधान्याने करण्याबाबतच्या सूचना संबंधिताना देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) या प्रकरणी महावितरण कंपनीने अधीक्षक अभियंता, वाशिम मंडळ यांना दिनांक ०६.११.२०१५ रोजी निलंबित केले असून त्यांच्या विरुद्ध विभागीय चौकशीची कारवाई सुरु केली आहे. तसेच वाशिम जिल्ह्यात पायाभूत आराखडा प्रकल्प-२ व स्पेशल पॅकेज अंतर्गत नविन रोहित्रे बसविण्याचे काम युद्ध पातळीवर सुरु असून नादुरुस्त रोहित्रे तात्काळ दुरुस्त करून ते बसविण्याचे काम प्राधान्याने महावितरण कंपनीकडून करण्यात येत असून त्याबाबतच्या सूचना संबंधिताना दिल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पवन ऊर्जा प्रकल्पांच्या गुंतवणूकदार कंपन्यांबरोबरचे

करार प्रलंबित असल्याबाबत

(२) * ३२४४५ श्री.बसवराज पाटील (औसा), श्री.वैभव नाईक

(कुडाळ) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वीज खरेदी सुरु असलेल्या पवन ऊर्जा प्रकल्पांच्या गुंतवणूकदार कंपन्यांबरोबर दहा महिन्यां नंतरही ३५७ मेगावॉट वीजनिर्मिती प्रकल्पाचे करार अजून झालेले नाहीत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, करार न झाल्याने पवन ऊर्जा उत्पादकांची कोट्यवधी रुपयांची बिले थकलेली आहेत व त्यामुळे राज्यातील सुमारे २५०० कोटी रुपयांची गुंतवणूक धोक्यात आली असून वर्षभरात राज्यात एकही नवीन प्रकल्प आलेला नाही, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, राज्यात ६ हजार मेगावॉट इतकी पवन उर्जेची निर्मिती क्षमता असून आतापर्यंत ४ हजार ३८२ मेगावॉटची निर्मिती झाली असून त्यातील करार न झालेली सदरहू ३५७ मेगावॉट उर्जा निर्मितीचे प्रकल्प आहेत, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, करारासाठी होत असलेल्या विलंबामुळे गुंतवणूकदारांमध्ये नाराजी पसरली असून नवे गुंतवणूकदार इतर राज्यांकडे वळत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (६) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने पवन उर्जा प्रकल्पाचे करार विनाविलंब होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

वीज खरेदी करार झालेले नसल्याने बिले थकण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. तसेच चालू आर्थिक वर्षात माहे ऑक्टोबर, २०१५ पर्यंत राज्यामध्ये सुमारे १९४ मे.वॅ. क्षमतेचे पवनऊर्जा प्रकल्प स्थापित झालेले आहेत.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

माहे मार्च, २०१५ पर्यंत राज्यामध्ये ४४४३ मे.वॅ. क्षमतेचे पवनऊर्जा प्रकल्प स्थापित झालेले आहेत. पैकी ३४७ मे.वॅ. क्षमतेच्या पवनऊर्जा प्रकल्पांसोबत वीज खरेदी करार झालेले नाहीत.

(४) ते (७) राज्यामध्ये नविन व नवीकरणीय ऊर्जा क्षेत्रामध्ये सर्वाधिक क्षमतावाढ पवनऊर्जा क्षेत्रामध्ये होत आहे. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने निर्धारित केलेले पवनऊर्जेचे दर सातत्याने वाढत आहेत. त्यामुळे महावितरण कंपनीचा नविन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोतांपासून वीज खरेदीचा खर्च वाढत असून त्यामध्ये सर्वाधिक वाटा पवन ऊर्जा प्रकल्पांचा आहे. त्यामुळे महावितरण कंपनीने सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात कार्यान्वित झालेल्या नवीन पवनऊर्जा प्रकल्पातून निर्माण झालेल्या वीजखरेदी संदर्भात राज्याचे नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा स्रोत (अपारंपारिक ऊर्जा स्रोत) यापासून वीज निर्मितीच्या पारेषण संलग्न प्रकल्पांसाठी एकत्रित धोरण-२०१५ व त्याची कार्यपध्दती तसेच मा.महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाचे प्रचलित विनियमानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

पाटण (जि.सातारा) तालुक्यातील तारळी धरण प्रकल्पातील निवडे पुनर्वसीत गावातील प्रकल्पग्रस्तांना जमिनीचे वाटप करण्याबाबत

(३) * ३६९४५ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाटण (जि.सातारा) तालुक्यातील तारळी धरण प्रकल्पातील निवडे पुनर्वसीत गावातील १२ प्रकल्पग्रस्तांना सन २००३ मध्ये पाल (ता.कराड) येथील गट नं.१७५० मध्ये जमीन वाटप करण्याबाबत प्रांताधिकारी यांनी आदेश जारी केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गट नं. १७५० मधील जमीन ताब्यात देण्याबाबत संबंधित १२ प्रकल्पग्रस्तांनी सातत्याने प्रांताधिकारी कराड यांचेकडे मागणी करूनही अद्यापही सदरच्या जमिनीचा ताबा संबंधित प्रकल्पग्रस्तांना दिला गेला नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सन २००३ मध्ये १२ प्रकल्पग्रस्तांना सदरचे गट नं. १७५० मध्ये जमीन वाटपाचे आदेश काढूनही सन २००८ व २०११ मध्ये याच गट नं.१७५० मधील जमीन वाटपाचे आदेश तत्कालीन प्रांताधिकारी यांनी काढून राजकीय हेतूने सदर गट नं.१७५० मधील जमीन १२ प्रकल्पग्रस्तांना न देता दोन प्रकल्पग्रस्तांना अनुक्रमे ९० व ४० गुंठे वाटप केले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या सर्व प्रकरणाची उच्चस्तरीय चौकशी करण्याची मागणी १२ प्रकल्पग्रस्तांनी जिल्हाधिकारी, सातारा यांचेकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, शासनाने या प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय,

(६) असल्यास, चौकशीअंती संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) उप विभागीय अधिकारी कराड यांनी निर्गमित केलेल्या सन २००३ च्या मौजे निवडे येथील गट नं. १७५० पैकी या जमिनीच्या वाटप आदेशांतील १२ प्रकल्पग्रस्तांपैकी ६ प्रकल्पग्रस्तांना कब्जेपट्टी व ताबा देण्यात आलेला असून ७/१२ ला देखील नोंदी घेण्यात आल्या आहेत. सन २००८ मध्ये १० प्रकल्पाग्रस्तांना जमीन वाटपाचे आदेश निर्गमित करण्यात आले. तथापि, त्यापैकी २ प्रकल्पग्रस्तांना ८० आर क्षेत्राची कब्जेपट्टी, ताबा देऊन ७/१२ वर नोंद घेण्यात आली आहे. तसेच

सन २०११ मध्ये ५ प्रकल्पग्रस्तांमध्ये ८८ आर जमीन वाटपाचे आदेश निर्गमित करण्यात आले होते. तथापि, त्यापैकी कुणालाही कब्जेपट्टी व ताबा देण्यात आलेला नाही किंवा ७/१२ वर नोंदही घेण्यात आलेली नाही.

- (४) हे खरे नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (७) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सिंधुदुर्ग जिल्ह्याच्या किनारपट्टीवर परराज्यातील हायस्पीड व
पर्ससीननेट ट्रॉलर्स मच्छीमारी करत असल्याबाबत**

(४) * ३४६०३ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल) : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्याच्या किनारपट्टीवर पारंपारिक मच्छीमारांच्या सागरी हद्दीत घुसखोरी करून परराज्यातील हायस्पीड व पर्ससीननेट ट्रॉलर्स लाखो रुपयांच्या मासळीची लूट करित असल्याचे नुकतेच माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात मालवणमधील २५० मच्छीमारांनी व ट्रॉलर्स मालक संघटनेने मध्यरात्री आंदोलनाकरिता होडया समुद्रात लोटल्या तेव्हा १२ ते १३ वाव खोल समुद्रात सुमारे २०० ते २५० पर्ससीननेट मच्छीमारी करत असल्याचे स्थानिक मच्छीमारांच्या निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासन स्तरावर तात्काळ कार्यवाही न केल्यास परंप्रांतिय पर्ससीननेट विरुद्ध सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील ट्रॉलर्स मालक संघटना व पारंपारिक मच्छीमारांनी एकत्र येऊन आंदोलन करण्याचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने पर्ससीननेट मच्छीमारी करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(३) हे खरे नाही. आंदोलनाच्या इशान्याबाबत शासनाकडे निवेदन प्राप्त झालेले नाही.

(४) व (५) परप्रांतिय नौकांवर महाराष्ट्र सागरी मासेमारी नियमन अधिनियम, १९८१ अंतर्गत दंडात्मक कार्यवाही करण्यात आली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

धुळे व जळगाव जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांवर पीक विमा योजना काढण्यासाठी होत असलेली जबरदस्ती

(५) * २८४२२ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सन २००६ सालापासून पीक विमा योजना सर्व शेतकऱ्यांना ऐच्छिक केलेली असताना, शासन निर्णयाचा चुकीचा अर्थ लावून कर्जदार शेतकऱ्यांना पीक विमा काढण्यासाठी धुळे व जळगाव जिल्ह्यातील राष्ट्रीयकृत व सहकारी बँकाकडून जबरदस्ती करण्यात येत असल्याची बाब दिनांक ३१ जुलै, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वारंवार पीक विम्याचा हप्ता भरूनही नुकसान भरपाई मिळत नसल्याचे कारण देऊन राज्यातील अनेक शेतकऱ्यांनी पीक विम्यापासून दूर रहाणे पसंत केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार पीक विम्यासाठी जबरदस्ती करणाऱ्या बँकांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशान्वये राष्ट्रीय कृषि विमा योजना सन २००४-०५ पासून कर्जदार व बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांना ऐच्छिक करण्यात आलेली असून त्यानुसारच योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

कर्जदार शेतकऱ्यांना पिक विमा काढण्यासाठी जिल्ह्यातील राष्ट्रीयकृत व सहकारी बँकाकडून जबरदस्ती करण्यात आल्याचे आढळून आलेले नाही.

रब्बी हंगाम २०१३-१४ पासून राज्यात हवामान आधारित पीक विमा योजना पथदर्शक स्वरूपात राबविण्यात येत आहे. सदर योजना कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी सक्तीची च बिगर कर्जदार शेतकऱ्यांसाठी ऐच्छिक आहे.

(२) हे खरे नाही.

राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेअंतर्गत रब्बी हंगाम १९९९ ते खरीप हंगाम २०१५ पर्यंत एकूण ४८३.८९ लाख शेतकऱ्यांनी सहभाग घेऊन रु. १६३६.०६ कोटी विमा हप्ता जमा केला होता. रब्बी हंगाम २०१४-१५ अखेर त्यापैकी १४९.७६ लाख शेतकरी नुकसान भरपाईस पात्र ठरले. त्यांना रु. ४७३७.२३ कोटी नुकसान भरपाई भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत अदा करण्यात आलेली आहे.

हवामान आधारित पीक विमा योजनेतर्गत रब्बी हंगाम २०१३-१४ ते खरीप हंगाम २०१५ अखेर राज्यातील एकूण २०.३७ लाख शेतकऱ्यांनी रु. ३३१.१६ कोटी विमा हप्ता भरून योजनेत भाग घेतला होता. त्यापैकी रब्बी हंगाम २०१४-१५ अखेर १२.३२ लाख शेतकऱ्यांना रु. २९५.६३ कोटी नुकसान भरपाई अदा करण्यात आलेली आहे. खरीप २०१५ ची नुकसान भरपाई निश्चित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यातील अवैध ताडी विक्री रोखण्याबाबत

(६) * ३३९४९ कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यात पुरेशी ताडीची झाडे नसतानाही चुकीच्या नोंदीवर दिनांक १६ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी ताडी दुकानांचा लिलाव झाला, तो रद्द करून सोलापूरमध्ये विक्री होणा-या विषारी ताडीची चौकशी करण्यात यावी असा आदेश मा.मुख्यमंत्री यांनी दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच सोलापूर जिल्ह्यात विषारी ताडीची विक्री रोखण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय. तथापि विषारी ताडी विक्री होत असल्याचे दिसून आलेले नाही.

(२), (३) व (४) याबाबत विभागीय उपायुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, पुणे विभाग, पुणे यांना चौकशीसाठी नियुक्त करण्यात आले आहे.

सोलापूर जिल्ह्यातील अवैध ताडी विक्री रोखण्यासाठी संबंधित कार्यक्षेत्रीय अधिकारी व भरारी पथकामार्फत वेळोवेळी कारवाई करण्यात येत असून चालू वर्षात एकूण ६८ गुन्हे नोंदविण्यात आले आहेत.

**महानंद डेअरीमध्ये झालेल्या गैरव्यवहार प्रकरणी
संचालक मंडळ बरखास्त केल्याबाबत**

(७) * ३२७४६ श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.प्रकाश सुर्वे (मागाठाणे), श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर), डॉ.शशिकांत खडेकर (सिंदखेड राजा), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.अनिल कदम (निफाड) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महानंद डेअरीमधील सुमारे १३० कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार प्रकरणी शासनाने संचालक मंडळ दिनांक २८ सप्टेंबर २०१५ रोजी वा त्यासुमारास बरखास्त केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लाच लुचपत प्रतिबंधक विभागाकडून उक्त गैरव्यवहाराची चौकशी पूर्ण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, तत्कालीन प्रशासनाच्या हलगर्जीपणामुळे महानंद डेअरीच्या महसूलात घट झाल्याने महानंद दूध संघाला तोटा सहन करावा लागला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, महानंद दूध संघाला झालेला तोटा भरून काढण्यासाठी शासनाने संचालक मंडळावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे.

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) सन २००५ मध्ये रु.१००.०० कोटीचा आर्थिक घोटाळा केल्याप्रकरणी आर्थिक गुन्हे मुंबई पोलीस यांच्याकडे गुन्हे दाखल झाले असून, त्याबाबत मुंबई सत्र न्यायालयात प्रकरण सुरु आहे. मात्र, नुकतीच करण्यात आलेली कार्यवाही १३० कोटी रुपयांच्या गैरव्यवहाराप्रकरणी झालेली नसून अन्य कारणासाठी संचालक मंडळांच्या ऐवजी प्राधिकृत अधिकारी नियुक्तीचे आदेश सहनिबंधक, सहकारी संस्था (दुग्ध) यांनी महाराष्ट्र राज्य सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम ७७ अ अन्वये दि.२८/०९/२०१५ रोजी पारित केले आहेत.

(२) महाराष्ट्र राज्य दुध वितरक वाहतुकदार संघ यांच्या प्रतिनिधींनी आर्थिक गुन्हे शाखा, मुंबई पोलीस यांच्याकडे तक्रार केली असून सदर प्रकरणी पोलीस विभागाकडून चौकशी करण्यात येत आहे. या शिवाय महासंघाच्या संचालक मंडळाने किंवा संचालक सदस्यांनी महासंघाच्या व शासनाच्या निधीचा अपहार केल्याच्या संदर्भात सहनिबंधक, सहकारी संस्था (दुग्ध) यांच्या मार्फत छाननी सुरु आहे.

(३) सन २०१३-१४ मध्ये महासंघाच्या सदस्य संघांनी महासंघास कमी दुधाचा पुरवठा केल्यामुळे सदर कालावधित महासंघाने जादा दराने दूध खरेदी केल्यामुळे महासंघास रु. १२६९.२३ लक्ष एवढा निव्वळ तोटा झाला आहे, हे खरे आहे.

(४) याप्रकरणी महासंघांच्या संचालक मंडळाकडून त्यांचे कर्तव्यामध्ये झालेला निष्काळजीपणा, कसूर महासंघाच्या व त्यांच्या सदस्यसंघांच्या सर्वांगीन हिताविरुद्ध केलेल्या वर्तनामुळे सुधारणात्मक उपाययोजना करण्यासाठी दि. २.११.२०१५ रोजी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ७८ अन्वये महासंघाचे संचालक मंडळ निलंबित करून महासंघावर प्रशासक नियुक्त करण्यात आला होता. सदर आदेशाविरुद्ध मा.उच्च न्यायालयात याचिका दाखल झाली असून मा.उच्च न्यायालयाने अंतरीम स्थगिती देऊन या प्रकरणी राज्य शासनाकडे अपिल करण्याबाबत आदेशित केले आहे. या प्रकरणी सुनावणीबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पाचोरा, चाळीसगाव व पारोळा (जि.जळगाव) तालुक्यातील आत्महत्या

केलेल्या शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत

(८) * ३७७५१ श्री.किशोर पाटील (पाचोरा), श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पाचोरा, चाळीसगाव व पारोळा (जि.जळगाव) तालुक्यातील गेल्या नऊ महिन्यात १३६ शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या झाल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शेतकरी आत्महत्याग्रस्तांच्या वारसांनी दाखल केलेल्या मदतीसाठीचे ८१ प्रस्ताव जिल्हास्तरीय समितीने अपात्र ठरविले आहेत, हे ही खरे आहे काय ,
- (३) असल्यास, सदरचे प्रस्ताव अपात्र ठरविण्याची कारणे काय आहेत ,
- (४) असल्यास, या आत्महत्याग्रस्तांच्या वारसांना तातडीने आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. एकनाथराव खडसे :** (१) माहे जानेवारी, २०१५ ते ३१ ऑक्टोबर, २०१५ या कालावधीत पाचोरा तालुक्यात २२, चाळीसगाव तालुक्यात २२ व पारोळा तालुक्यात १९ अशा एकूण ६३ शेतकरी आत्महत्या निदर्शनास आल्या आहेत.
- (२) उपरोक्त एकूण ६३ प्रकरणांपैकी ०९ प्रकरणे पात्र ठरली असून ४२ प्रकरणे अपात्र ठरली आहेत. उर्वरित १२ प्रकरणांची चौकशी सुरु आहे.
- (३) शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार / नियमानुसार शेतकरी आत्महत्या प्रकरणी शासकिय मदतीसाठी पात्र ठरण्याकरिता नापिकी, कर्जबाजारीपणा व कर्जफेडीचा तगादा हे ०३ निकष ठरविण्यात आले आहेत. अन्य कारणांसाठी केलेल्या शेतकरी आत्महत्या जिल्हा समितीने छाननी अंती अपात्र ठरविल्या आहेत.
- (४) पात्र ठरलेल्या शेतकरी आत्महत्या प्रकरणी मयत शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना प्रत्येकी रु.१.०० लक्ष इतकी मदत देण्यात आली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील जलाशयात राबविण्यात आलेल्या केज
कल्चर प्रकल्पात झालेला गैरव्यवहार**

- (९) * ३६६११ श्री.राहूल कुल (दोंड) : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील उजनी, पेंच, अप्पर पैनगंगा, व्हेल, तारळी, बोर, मुळानगर, या जलाशयात RKVY/NMPS/SF अंतर्गत राबविण्यात आलेल्या केज कल्चर प्रकल्पात एकूण ७६ कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार झाला असल्याने, सदर गैरव्यवहाराची चौकशी

करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी मा.मत्स्योद्योग मंत्री यांचेकडे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पेंच, अप्पर पैनगंगा, व्हेल, तारळी, बोर, मुळानगर, या जलाशयात RKVY/NMPS/SF अंतर्गत राबवण्यात आलेल्या केज कल्चर प्रकल्पावर १८ कोटी रुपये खर्च करून केवळ ३१ लक्ष रुपये (केलेल्या खर्चाच्या २%) उत्पन्न प्राप्त झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्पाच्या Detail Project Report मधील रोजगार व उत्पन्नाचे जे उद्दीष्ट ठेवण्यात आले होते, ते प्राप्त झाले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उजनी, पेंच, अप्पर पैनगंगा, व्हेल, तारळी, बोर, मुळानगर या जलाशयावरील प्रकल्प अयशस्वी झाला असताना पुन्हा उजनी जलाशयावर ५० कोटी रुपये व तारळी (जि.सातारा) येथे पुन्हा ६.७५ कोटी रुपये किमतीच्या प्रकल्पास मंजूरी देण्याची कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, या प्रकरणांची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(६) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, लोकप्रतिनिधींनी चौकशी करण्याची मागणी केली आहे हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे. या प्रकल्पावर अद्यापपर्यंत महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळाने रु.१८.०० कोटी खर्च केले असून एकुण रुपये २ कोटी २४ हजार ६०० इतके उत्पन्न मिळाले आहे व दरवर्षी आणखी उत्पादन अपेक्षित आहे.

(३) हे खरे नाही, प्रकल्पाचे मुळ उद्दिष्ट, जलाशयाची मत्स्यउत्पादन क्षमता वाढविणे हे असून हे उद्दिष्टे पूर्ण झालेले आहे. मत्स्योत्पादन वाढल्याने रोजगारही वाढलेला आहे.

(४) पेंच, अप्पर पैनगंगा, व्हेल, तारळी, बोर, मुळानगर या जलाशयांवरील प्रकल्प अयशस्वी झालेला नाही उजनी जलाशयावर ५० कोटी रुपयांचा केज कल्चर प्रकल्प केंद्र शासनाने एकात्मिक मत्स्योत्पादन वाढीच्या प्रकल्पा अंतर्गत मंजूर केलेला आहे. तसेच तारळी, जि.सातारा येथील ६.७५ कोटीच्या केज कल्चर प्रकल्पास मंजूरी देण्यात आलेली नाही.

(५) व (६) उक्त प्रश्न भाग-१ संदर्भात अहवाल सादर करण्याबाबत आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना कळविण्यात आले आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

कुन्नाडा ते माजरी (ता.भद्रावती, जि.चंद्रपूर) या मार्गावरील शेतजमिनीवर कोळश्याची भुट्टी पसरल्यामुळे शेतजमिनीची उगवण क्षमता नष्ट झाल्याबाबत

(१०) * ३२४८१ श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कुन्नाडा ते माजरी या मार्गावरील (ता.भद्रावती, जि.चंद्रपूर) येथील कुन्नाडा खुल्या कोळसा खाणीला लागून असलेल्या १६० ते १७० एकर शेतजमिनीवर कोळश्याची भुट्टी पसरल्यामुळे शेतजमिनीची उगवण क्षमता नष्ट झाली असून शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान होत असल्याचे माहे सप्टेंबर २०१५ च्या तीसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले आहे व त्यानुषंगाने उक्त गावातील शेतकऱ्यांना शेतजमिनीचे झालेले आर्थिक नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) कुन्नाड खाण परिसरातील शेतकऱ्यांची याबाबतीत कोणत्याही प्रकारची तक्रार प्राप्त झालेली नाही, तथापि, कुन्नाड खाण परिसरातील शेतकऱ्यांच्या जमिनीची उगवण क्षमता तपासण्यासंदर्भात आयुक्त (कृषी) यांना आदेश देण्यात आलेले आहेत.

(३) आयुक्त (कृषि) यांचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर उचित निर्णय घेण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाचे अवैध व चोरटया वाहतुकीमुळे
कोट्यवधी रुपयाचे आर्थिक नुकसान होत असल्याबाबत**

(११) * ३३६५० श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य परिवहन महामंडळाचे अवैध व चोरटया वाहतुकीमुळे वर्षाला २५०० कोटी रुपयाचे आर्थिक नुकसान होत असल्याचे, दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी मंडळाच्या बैठकीत निदर्शनास आले, हे खर आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्य महामंडळाची एस.टी. आर्थिकदृष्ट्या तोटयात असतांना राज्य शासनाने २००४ मध्ये असलेली ९४ हजार टुरिस्ट परमीट सध्या १.५ लाखाहून अधिक देण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, मा.उच्च न्यायालयाचे आदेश असतांना अवैध वाहतूकीवर कारवाई न करता, राज्य परिवहन महामंडळ तोटयात येत असतांनाही राज्य शासनाने प्रोत्साहन देवून या मंडळाचा वाहतूकीचा व्यवसाय नफ्यात आणण्याच्या दृष्टीने गेले १५ वर्षात कोणते महत्वाचे निर्णय घेवून त्यावर अंमलबजावणी केली आहे व त्यामुळे मंडळाच्या आर्थिक उत्पन्नात किती वाढ झाली आहे,
- (४) असल्यास, राज्य परिवहन महामंडळास नफ्यात आणण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१), (२), (३) व (४) राज्य परिवहन महामंडळाने दिनांक २१.९.२०१५ ते २३.९.२०१५ या कालावधीत केलेल्या सर्वेक्षणात प्रतिदिन अंदाजे रुपये २०,५६,११,७९१/- रकमेचे रा.प. महामंडळाचे आर्थिक नुकसान होत असल्याचे निदर्शनास आलेले आहे.

शासनाने गेल्या १५ वर्षात दिनांक २०.०६.२००० नुसार विविध सामाजिक घटकांना प्रवासभाडयात सवलत मूल्यांची प्रतिपूर्ती अदा करण्याचे, दिनांक ०१.०५.२००८ पासून वातानुकूलित सेवेवरील प्रवासी कराचा दर १७.५ टक्क्यावरून ५.५ टक्के करण्याचा, भांडवली अंशदानावरील ६ टक्के व्याज आकारणी दिनांक १.४.२०१२ पासून बंद करण्याचा, दिनांक २५.०८.२००९ अन्वये रुपये १२०३ कोटी भांडवली अंशदानाचे भाग भांडवलात रुपांतर करण्याचा, दिनांक १५.५.२०१५ पासून प्रवासी करातील १० टक्के कराची रक्कम शासनाचे भांडवली अंशदान म्हणून

महामंडळाने समायोजित करण्याचा, दिनांक १.७.२०१४ पासून ४४ पथकर नाके व दिनांक १.७.२०१५ पासून १२ टोल नाके बंद करण्याचा व ५३ टोल नाक्यांवरून महामंडळाला सवलत देणे, असे धोरणात्मक निर्णय शासनस्तरावर घेण्यात आलेले आहेत.

राज्य परिवहन महामंडळाने भारमान, उत्पन्नामध्ये वाढ व खर्चात कपात करण्याच्या दृष्टीने प्रवासी वाढवा योजना, नैमित्तिक करारावर देण्यात येणाऱ्या बसेसच्या अटीमध्ये प्रवासीभिमुख बदल, हिरकणी सेवेत आरामदायी आसन व्यवस्था, नविन वातानुकूलित शिवनेरी बसेसची खरेदी, सक्षम मार्ग तपासणी व अवैध वाहतुक तपासणीद्वारे उत्पन्न गळती रोखणे इ. उत्पन्न वाढीसाठी उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

भामा आसखेड धरण प्रकल्पातील लाभक्षेत्रातील शेतकऱ्यांच्या ७/१२ वर भूसंपादनासाठी राखीव असा शेरा असल्याबाबत

(१२) * ३३२७९ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी), श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भामा आसखेड धरण प्रकल्पातील लाभक्षेत्रातील शेतकऱ्यांच्या ७/१२ वर शासनाने भूसंपादनासाठी राखीव असा शेरा टाकण्यात आल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शेरा टाकण्यात आल्यामुळे शेतकऱ्यांना जमिनीवर विकास करणे, कर्ज न मिळणे अशा अडचणी येत असल्यामुळे सदर क्षेत्र वगळण्यात यावेत यासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांना माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांच्या ७/१२ वरील भूसंपादनासाठी राखीव असा शेरा वगळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) भामा आसखेड धरणाच्या लाभक्षेत्रातील स्लॅबपात्र शेतकऱ्यांच्या ७/१२ वर महाराष्ट्र प्रकल्पबाधित व्यक्तीचे पुनर्वसन अधिनियम, १९८६ च्या कलम ११(१) नुसार, शासन राजपत्र क्र. RPA-३४८८/१९७२/सीआर-१८०/२-४, दि.३०.६.१९८९ अन्वये 'पुनर्वसनासाठी राखीव' असे शेरे दाखल करण्यात आले आहेत.

तथापि, शेतकऱ्यांना जमिनीवर विकास करणे, कर्ज घेणे इत्यादीकरिता अर्ज केल्यानंतर अधिनियमाच्या कलम १२(२) नुसार तशी परवानगी दिली जाते. तसेच मा.वि.स.स. यांनी मा.मुख्यमंत्री महोदयांना दि.२०.१०.२०१५ रोजी भामा आसखेड धरणाच्या लाभक्षेत्रातून खेड तालुक्यातील सिंचन क्षेत्र वगळण्याबाबत पत्र दिले होते. सदर पत्रात नमूद प्रस्तावावर नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे. (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पलूस व कडेगाव (जि.सांगली) तालुक्यातील विहिरींना वीज पुरवठा सुरु असल्याचा महावितरणाने चुकीचा अहवाल जिल्हा परिषदेला दिल्याबाबत

- (१३) * २९४३० डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पलूस व कडेगाव (जि.सांगली) तालुक्यातील ३९ विहिरींना काही वर्षांपासून वीज पुरवठा सुरु असल्याचा महावितरणाने अहवाल जिल्हा परिषदेला मिळाला असून त्यामध्ये या विहिरी कागदोपत्री खोदल्याचे दाखवून अनुदान बळकावल्याचे स्पष्ट झाले असल्याचे दिनांक ३१ जुलै , २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पलूस व कडेगाव तालुक्यातील बनावट विहिरींच्या चौकशीसाठी अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्यासह आठ पथकांकडून चौकशी सुरु असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी आढळून येणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१), (२) व (३) कडेगाव, पलूस व तासगाव तालुक्यातील सिंचन विहिरीच्या लाभार्थ्यांची वीज जोडणीची माहिती घेण्यात आली होती. प्राप्त माहितीच्या आधारावर पलूस तालुक्यातील ८८ व कडेगाव तालुक्यातील ३२ सिंचन विहिरींच्या विज जोडणीची पडताळणी करून घेण्यात आली आहे. कडेगाव तालुक्यातील विज जोडणी पडताळणीमध्ये कोणतीही अनियमितता आढळून आली नाही. तथापि पलूस तालुक्यातील ४ विहिरींमध्ये प्रथम दर्शनी अनियमितता आढळून आली आहे. सदर ४ सिंचन विहिरींच्या सखोल चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लातूर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक विमा न मिळाल्याबाबत

(१४) * ३११८४ श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दुष्काळी परिस्थितीमुळे लातूर जिल्ह्यातील ३०५ शेतकऱ्यांना बँक आणि पीकविमा कंपनीच्या गैरव्यवहारामुळे अद्यापही पीक विम्याचा लाभ मिळाला नसल्याने शेतकऱ्यांमध्ये असंतोष पसरला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती बँक आणि पीक विमा कंपनीवर कारवाई करण्याबाबत तसेच वंचित राहिलेल्या शेतकऱ्यांना पीक विम्याचा लाभ मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) खरीप हंगाम २०१४ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विमा योजना या योतनेअंतर्गत लातूर जिल्ह्यातील ४.८७ लाख शेतकऱ्यांनी सहभाग घेतला होता. त्यापैकी ३.३७ लाख शेतकरी नुकसान भरपाईस पात्र ठरले. त्यांना रु.१२७.३९ कोटी नुकसान भरपाई भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत मंजूर करण्यात आली. सदर रक्कम लाभार्थी शेतकऱ्यांच्या संबंधित बँकेमार्फत देण्यात आली आहे.

तथापि, लातूर जिल्ह्यातील स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद, शाखा अहमदपूर व शाखा जळकोट यांनी डीकलरेशन फॉर्म, घोषणा पत्रक विहित मुदतीत सादर न केल्यामुळे त्यांच्या बँकेमधून विमा केलेल्या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई रक्कम मिळू शकलेली नाही. त्यासंदर्भात संबंधित बँकांनी ऑगस्ट, २०१५ मध्ये सुधारित प्रस्ताव भारतीय कृषि विमा कंपनीस सादर केलेला आहे सदर सुधारित प्रस्ताव नियमानुसार केंद्र शासनाकडे मंजूरीकरिता पाठविण्याची कार्यवाही भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत सुरु आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) बँकेकडून प्राप्त झालेल्या सुधारित प्रस्तावावर योजनेतील तरतुदीनुसार भारतीय कृषि विमा कंपनीकडून आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ४ लाख शेतकऱ्यांची वीज जोडणी प्रलंबित असल्याबाबत

(१५) * २८४५४ श्री.छगन भुजबळ (येवला), श्री.रमेश बुंदीले (दर्यापूर), श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यामध्ये ७०० मेगावॅट अतिरिक्त वीज असतांनाही नवीन वीज जोडणीसाठी रीतसर कोटेशन भरून अर्ज केलेल्या राज्यातील ४ लाख शेतकऱ्यांची वीज जोडणी प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय

(२) नाशिक जिल्ह्यातील येवला व निफाड तालुक्यातील ४००० शेतकऱ्यांनी कृषी वीज पंपासाठी वीज जोडण्या मिळण्याकरिता सन २०१० पासून अनामत रक्कम भरूनही आजतागायत सदर शेतकऱ्यांच्या कृषी वीज पंपांना महावितरणकडून विद्युत पुरवठा करण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच मौजे रामा (ता.भातकुली, जि.अमरावती) व इतर गावातील कृषी पंपाकरीता सन २०१२ पासून अनामत रक्कम भरूनही विद्युत जोडणी देण्यात आली नसल्याने लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी, अमरावती यांना मोर्शी, भातकुली, तिवसा व अमरावती तालुक्यातील कृषी पंपासाठी त्वरीत विज जोडणी करून देण्याबाबत दिनांक ८.६.२०१५ रोजी निवेदन दिले होते, हे खरे आहे काय,

(४) तसेच वर्धा जिल्ह्यातील ५००० शेतकऱ्यांना प्रलंबित वीज जोडणी मिळाली नाही तर दिनांक १ जानेवारी २०१६ ला जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर फाशी लटको आंदोलन करण्याचा सामाजिक संघटनांनी इशाराही दिलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणांची शासनामार्फत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(६) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने प्रलंबित वीज जोडणी देण्याबात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे. महावितरण कंपनीकडे राज्यात ३१.०३.२०१५ अखेर आवश्यक रकमेचा भरणा करून प्रलंबित अर्जदारांची संख्या १,७३,८५२ इतकी होती. एप्रिल, २०१५ ते ऑक्टोबर, २०१५ या कालावधीत एकूण ५८९६७ इतक्या कृषी ग्राहकांना वीज जोडणी देण्यात आली आहे. ऑक्टोबर, २०१५ अखेर एकूण २,०२,२५९ कृषीपंप ग्राहक पैसे भरून वीज जोडणी प्रलंबित आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे. तथापि, दिनांक ३१.०१.२०१५ अखेर येवला व निफाड तालुक्यातील पैसे भरून प्रलंबित असलेल्या अर्जदारांची संख्या (१) येवला तालुका-३७४२, (२) निफाड तालुका-७९१ इतकी आहे.

(३) हे खरे आहे. दिनांक ०८.०६.२०१५ रोजी मौजे रामा येथील शेतकऱ्यांचे निवेदन मा.पालकमंत्री अमरावती यांचे मार्फत अधिक्षक अभियंता, महावितरण, अमरावती, यांच्या कार्यालयात दिनांक ०८.०६.२०१५ रोजी प्राप्त झालेले आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) हे खरे नाही.

(६) वर्धा प्रविभागांतर्गत दिनांक ३१.०३.२०१५ पर्यंत कृषी वीज पंपाचे जोडणीसाठी पैसे भरलेले ग्राहक संख्या ४८३७ होती. त्यानुसार प्रविभाग स्तरावर निविदा काढून कृषी पंपाची जोडणी देण्याचे काम धडक सिंचन योजना, व पायाभूत आराखडा-२ व शासनाने विशेष निधी उपलब्ध केलेल्या योजने प्रमाणे काम चालू आहे. माहे एप्रिल २०१५ पासून ऑक्टोबर-२०१५ पर्यंत २२०१ कृषी पंपाची जोडणी देण्यात आली आहे. तसेच ३१.१०.२०१५ रोजी शिल्लक ४४२२ कृषी पंपाची जोडणी देण्यासाठी प्रविभाग स्तरावर शासनाचे विशेष निधी अंतर्गत निविदा काढून, कंत्राटदारांची नियुक्ती करण्यात आलेली असून त्यांच्या मार्फत कामे प्रगती पथावर आहे. तसेच

शिल्लक कृषी पंपाचे जोडणी करीता मंडळ कार्यालयाच्या अंतर्गत निविदा काढण्यात आलेली असून कामे प्रगतीपथावर आहेत व सर्व कृषी पंपाची जोडणी ३१.०३.२०१६ पर्यंत पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

सांगली जिल्ह्यात हातभट्ट्यांवर दारू तयार करण्यासाठी

मिथाईल अल्कोहोलचा वापर होत असल्याबाबत

(१६) * ३५३०२ श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली) : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणावर हातभट्ट्यांवर दारू तयार करण्यासाठी मिथाईल अल्कोहोलचा वापर होत असल्याची बाब माहे जुलै, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनेक ठिकाणी कंपनीकडून येणाऱ्या दारूच्या बाटलीमध्ये सिरीजद्वारे हे मिथाईल व स्पिरीटची भेसळ केली जात आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आजही जिल्ह्यात अनेक ठिकाणी लाखो लिटर दारू हातभट्ट्यातून अवैधरित्या बनविली जाते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने या प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीअंती शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) सांगली जिल्ह्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात हातभट्ट्यांवर दारू तयार करण्यासाठी मिथाईल अल्कोहोलचा वापर होत असल्याची बाब माहे जुलै, २०१५ च्या दरम्यान निदर्शनास आलेली नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) अंशतः खरे आहे. सांगली जिल्ह्यात अल्प प्रमाणात हातभट्टी दारूची चोरून निर्मिती केली जात असल्याबाबत आढळून आले आहे.

(४) राज्य उत्पादन शुल्क विभागाकडून अवैध हातभट्टी निर्मिती केंद्राबाबत गुप्त माहिती काढून त्यांच्यावर छापे टाकून गुन्हे नोंद केली जातात.

(५) राज्य उत्पादन शुल्क विभागाकडून सांगली जिल्ह्यात एप्रिल, २०१५ ते जुलै, २०१५ या कालावधीत अवैधरित्या हातभट्टी दारूची निर्मिती करणाऱ्या केंद्रांवर छापे

टाकून एकूण २०९ गुन्ह्यांची नोंद करून ६ आरोपीना अटक करून रु.११,०२,६७५/- किंमतीचा मुद्देमाल जप्त करण्यात आला आहे.

(६) अशा प्रकारचे गुन्हे या विभागाकडून वेळोवेळी उघडकीस आणले जात असल्याने विलंब होण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

सागरी विद्यापीठ रत्नागिरी येथे स्थापन करण्याच्या प्रस्तावाबाबत

(१७) * २८३४३ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.अवधूत तटकरे (श्रीवर्धन), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सागरी विद्यापीठाचे उपकेंद्र रत्नागिरीतील दापोलीऐवजी रायगड येथे स्थापन करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन असल्याचे नुकतेच निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त उपकेंद्राच्या स्थापनेसाठी केंद्र शासनाकडून ५० कोटी रुपयांचा निधी प्राप्त होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त उपकेंद्र स्थापन करण्याबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे वा घेण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) नाही. रत्नागिरी येथे मत्स्यविज्ञान व सागरी विद्यापीठ स्थापन करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) मत्स्यविज्ञान विद्यापीठ स्थापन करण्यासाठी मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या समितीच्या बैठकीमध्ये सर्व संबंधित विभागानी अभिप्राय देण्याबाबतचे निदेश दिले असून त्यानुसार सर्व संबंधित विभागाचे अभिप्राय मागविण्यात आले आहे. सदर अभिप्राय प्राप्त झाल्यानंतर याबाबत निर्णय घेण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बिच्छु टेकडी (जि.अमरावती) परिसरातील विटाभट्टीकरीता
भाडेतत्वावर दिलेली जागा भाडेकरुने परस्पर विकल्याबाबत**

(१८) * ३७१६७ डॉ.सुनिल देशमुख (अमरावती) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती महानगरपालिका क्षेत्रातील नझूलच्या मालकीची बिच्छु टेकडी परीसरातील विटाभट्टीकरीता भाडेतत्वावर दिलेली जागा भाडेकरुने परस्पर विकल्याची बाब माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान जिल्हा प्रशासनाच्या निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या परीसरातील विटाभट्टीच्या जागेच्या वादातून दोन गटात हाणामारी होऊन त्यांची तक्रार फ्रेजरपुरा पोलीस स्टेशनला केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने भाडेतत्वावरील जागा परस्पर विकणाऱ्यांवर शासनाने कारवाई करुन, जागा परत मिळवण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) या संदर्भात जिल्हाधिकाऱ्यांकडे तक्रार प्राप्त झाली होती ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३), (४) व (५) या, प्रकरणी तहसिलदार (महसूल), अमरावती यांनी दिनांक ०६/०५/२०१५ रोजी मोक्या पाहणी केली आहे. सदर पाहणी करुन केलेल्या चौकशीत मौजे वडाळी येथील स. नं. ९६ मधील सरकारी /नझूल जमीन घरासाठी विक्री झाल्याचा कोणताही पुरावा अथवा बयान प्राप्त झाले नाही. मात्र सदर ठिकाणी सुमारे १३८३ चौ. फुट जमिनीवर लोखंडी खांब व तार लावून अतिक्रमण केल्याचे आढळून आले. सदरहू अतिक्रमण दूर करण्याकरीता संबंधितांना नोटीस देण्यात आली होती. अतिक्रमणधारकाने अतिक्रमण न काढल्याने शासकीय यंत्रणेमार्फत सदर अतिक्रमण दिनांक १६/०५/२०१५ रोजी निष्कासित करुन जमीन शासनाच्या ताब्यात घेण्यात आली आहे.

**वडगांव कोऱ्याहाटी (ता.जि.औरंगाबाद) येथील अनधिकृत प्लॉटची
विक्री दुय्यक निबंधक कार्यालयात सुरु असल्याबाबत**

(१९) * ३८२९० श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौ.वडगांव कोऱ्याहाटी (ता.जि.औरंगाबाद) येथील गट क्र. १२ ही शेत जमीन सिडकोच्या विकास आराखड्यांत, ग्रीन झोन मध्ये असून विकास आराखड्यानुसार, जमीन मालकांना या जमिनीत अकृषक कारणासाठी प्लॉटिंग करून विकता येत नाही म्हणून जमीन मालकाने महसूल विभागाच्या अधिकाऱ्यांना हाताशी धरून, या जमिनीसाठी एन.ए.४७ - बी ची नोटीस काढून घेतली व त्या आधारे दुय्यम निबंधक कार्यालयात प्लॉट विक्री सुरु केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महसूल व सिडको प्रशासनाने मात्र या बेकायदेशीर प्लॉट विक्रीकडे हेतुपुरस्सर दुर्लक्ष केले असून शासन निर्णयाप्रमाणे ग्रीन झोन मधील जमीन रहिवासी वापरासाठी प्लॉट पाडून विक्री करता येत नसतानाही सदरहू प्लॉट विक्री केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित जमीन मालकांविरुद्ध गुन्हा नोंदवून, तसेच सिडको व महसूल विभागाच्या दोषी असणाऱ्या अधिकाऱ्यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

विषयाधीन मिळकतीमध्ये प्लॉटच्या विक्रीच्या दस्तांची नोंदणी, महाराष्ट्र जमीन संहिता नियम १९६६ मधील तरतूदीतील एन.ए. ४७-बी चे आदेश लावून करण्यात आली आहे.

(२), (३), (४) व (५) अनधिकृत अकृषिक वापरासाठी दंड आकारणीच्या संदर्भातील महाराष्ट्र जमीन संहिता नियम १९६६ मधील तरतूदीतील एन.ए. ४७-बी चे आदेश जोडून प्लॉटची विक्री करण्यात आल्याचे प्रथमदर्शनी निर्देशनास आले आहे. तथापि, जिल्हाधिकारी, औरंगाबाद यांच्याकडून प्राप्त अहवालात सदर प्रकरणी एन.ए ४७ ब चे कोणतेही आदेश निर्गमित करण्यात आलेले नाहीत अथवा अशी

नोटीसही देण्यात आलेली नाही असे नमूद करण्यात आले आहे. प्रश्नात उपस्थित मुद्द्याच्या अनुषंगाने प्रकरणाची तपासणी करण्यात येऊन अधिनियम व नियमातील तरतूदीनुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

**बिबी (ता.लोणार, जि.बुलढाणा) या गावात देशी व विदेशी
दारूची मोठ्या प्रमाणात विक्री होत असल्याबाबत**

(२०) * २९८३२ श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बिबी (ता.लोणार, जि.बुलढाणा) या गावात गेल्या काही वर्षांपासून देशी व विदेशी दारूची मोठ्या प्रमाणात विक्री होत असल्यामुळे अनेक युवक दारूच्या आहारी गेले आहेत, कायमस्वरूपी दारू बंदी करण्यात यावी, अशी मागणी येथील महिला कार्यकर्त्यांनी केली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील दारू बंदी करण्यासाठी उत्पादन शुल्क विभाग वारंवार पुढची तारीख देत असल्यामुळे श्रीमती सुनीता भांड या महिलेने दारूबंदीसाठी पोलीस चौकी समोर विष प्राशन केल्याने अत्यावस्थेत असलेल्या महिलेला बुलढाणा येथे उपचारार्थ हलविण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीअंती या गावात कायमस्वरूपी दारू बंदी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२) हे खरे नाही. वैद्यकीय अधिकारी, ग्रामीण रुग्णालय, मेहकर यांच्या अहवालात सदर महिलेने विष प्राशन केल्याबाबत कोणताही उल्लेख नाही.

(३), (४) व (५) दारूबंदी करण्याबाबत प्राप्त झालेल्या सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने शासन अधिसूचना दि.२५.३.२००८ व दि.१२.०२.२००९ अन्वये कार्यवाही करण्यात आली असून निवेदनातील महिलांच्या सहायांची पडताळणी पूर्ण करण्यात आली आहे. जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांनी दि.७.१०.२०१५ च्या आदेशान्वये,

मतदानाची प्रक्रिया राबविण्याचे आदेश दिले आहेत. तथापि आयुक्त, राज्य उत्पादन शुल्क, मुंबई यांनी दि.१६.१०.२०१५ रोजी पारित केलेल्या आदेशान्वये, जिल्हाधिकारी, बुलडाणा यांच्या दि.७.१०.२०१५ रोजीच्या आदेशास तात्पुरत्या स्वरूपात स्थगिती दिली आहे.

उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथील बील भरणा केंद्रात जमा

झालेल्या रकमेचा एजन्सीने अपहार केल्याबाबत

(२१) * ३८०६१ श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथील बील भरणा केंद्रात जमा झालेल्या तब्बल २५ लाख रुपयांचा अपहार केल्याप्रकरणी विद्युत मंडळाची बिल वसुली करणाऱ्या एजन्सीच्या अधिकाऱ्याने कर्मचाऱ्याच्या विरोधात गुन्हा दाखल केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकारामुळे विज बिलाचे काम घेणाऱ्या एजन्सीचा ढिसाळ कारभार पुन्हा एकदा निदर्शनास आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने ग्राहकांची फसवणूक होऊ नये यासाठी शासनातर्फे काय कार्यवाही करण्यात आली असून विज बिलाचे काम घेणाऱ्या एजन्सीवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) एजन्सीकडून करारानुसार भरणा झालेल्या रक्कमा महावितरणच्या बँक खात्यात २४ तासात जमा न झाल्याचे महावितरण कंपनीच्या लक्षात आल्यानंतर महावितरण कंपनीकडून त्वरीत कारवाई करण्यात आली आहे. तसेच एजन्सीकडून विलंबास्तव व्याजाची वसुली करण्यात आली असून याबाबत महावितरण कंपनीचे कोणतेही आर्थिक नुकसान झालेले नसून सदरची रक्कम संबंधित ग्राहकांच्या बिलापोटी वेळोवेळी वळती करण्यात आल्यामुळे ग्राहकांचे आर्थिक नुकसान झालेले नाही. या प्रकरणी एजन्सीने त्यांच्या संबंधित कर्मचाऱ्याविरुद्ध एफ. आय.आर. दाखल केले आहेत.

धुळे जिल्ह्यात वाळू वाहतुकीमुळे रस्त्यांची झालेली दुरावस्था

(२२) * ३४०७० श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे जिल्ह्यात वाळू वाहतुकीमुळे मोठ्या प्रमाणावर रस्त्यांची दुरावस्था होत असल्याने लोकप्रतिनिधींनी जिल्हा नियोजन समितीच्या बैठकीत मागणी केल्याप्रमाणे कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, धुळे यांनी उपरोक्त वाळू वाहतुकीमुळे होणाऱ्या रस्त्यांच्या खराबीबाबत जिल्हाधिकारी, धुळे यांना १७ जुलै, २०१४ रोजी अहवाल सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अहवालात नमूद केल्याप्रमाणे विभागातील क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांनी बऱ्याच वाळू वाहतूक करणाऱ्या वाहनांची तपासणी केली असता त्यात तिप्पट भार आढळून आल्याचे अहवालात नमूद करण्यात आले असून एवढ्या प्रचंड क्षमतेच्या वाहतुकीसाठी रस्ते हे योग्य नसल्याने सार्वजनिक बांधकाम खात्याच्या निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी वाळू उपसा बंद करण्याबाबत शासनाकडे अनेक वेळा मागणी करण्यात आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने वाळू उपसा व वाळू वाहतूक बंद करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२) सार्वजनिक बांधकाम विभागाने त्यांच्या अहवालात वाळू वाहतूकीच्या जड वाहनांमुळे काही रस्त्यांची हानी होत असून सदर रस्ते वाळूच्या ट्रक्सच्या भार क्षमतेसाठी संकल्पित केलेले नाहीत असे नमूद केलेले आहे.

(३), (४) व (५) धुळे जिल्ह्यातील गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन/वाहतूकीस आळा घालण्यासाठी महसूल, पोलीस व परिवहन विभागाचे संयुक्त पथक स्थापन करण्यात आले आहे. फिरत्या दक्षता पथकांनी गौण खनिजाच्या अवैध उत्खनन/वाहतूकीबाबत केलेल्या कारवाईत माहे एप्रिल, २०१५ ते ऑक्टोबर, २०१५ या कालावधीत २१६ प्रकरणांत रुपये ४१,९८,०५५/- एवढी दंडाची रक्कम वसूल करण्यात येऊन ६ गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत.

तसेच परिवहन विभागाने अतिभार वाहतूकीबाबत वेळोवेळी तपासणी करून, माहे एप्रिल, २०१५ ते नोव्हेंबर, २०१५ या कालावधीत वाळूची अतिभार वाहतूक करणाऱ्या १०५ वाहनांवर दंडात्मक कारवाई करून, रुपये ३२,९०,१००/- एवढे तडजोड शुल्क वसूल केले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर
शिक्षण विभागातील बनावट गुणवाढीबाबत**

(२३) * ३५८०० श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला (जि.अकोला) यांचे अधिनस्त असलेल्या कृषि विस्तार पदव्युत्तर शिक्षण विभागात, पि.एच.डी. अभ्यासक्रमातील बनावट गुणवाढ प्रकरण निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त, पि.एच.डी अभ्यास क्रमातील नापास झालेल्या १२ पेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांना पास करण्याचे उद्देशाने दोन वेगवेगळी निकाल पत्रे तयार करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त, बनावट गुण वाढ प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी डॉ.एस.एस.माने यांचे नेतृत्वात विद्यापीठ प्रशासनाने तीन सदस्यीय समिती गठीत केली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीअंती दोषी आढळून आलेल्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच विद्यापीठातील शैक्षणिक दर्जा सुधारणा करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) पि.एच.डी. अभ्यासक्रमाच्या एकुण १९ विद्यार्थ्यांपैकी ५ विद्यार्थी अनुत्तीर्ण झाले होते. या प्रकरणी दोन वेगवेगळी निकाल पत्रे तयार करण्यात आली हे खरे आहे.

(३) गुण वाढ प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी डॉ.एस.एस.माने यांचे नेतृत्वात विद्यापीठ प्रशासनाने तीन सदस्यीय समिती गठीत केली होती.

(४) व (५) याप्रकरणी चौकशी करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषदेला देण्यात आल्या आहेत

**रुणवाल अँन्थरियम बिल्डरने मुलुंड (पश्चिम) येथे महापालिका व
महावितरणाची परवानगी न घेता वीजवाहिनी टाकल्याबाबत**

(२४) * ३०८८२ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुलुंड (पश्चिम) लालबहादूर शास्त्री मार्गावरील कामगार हॉस्पिटलसमोर रुणवाल अँन्थरियम बिल्डरने उभारलेल्या तीन टॉवरससाठी महापालिका तसेच महावितरण या दोन्ही विभागाची परवानगी न घेता वीजवाहिनी टाकण्याची प्रक्रिया सुरु केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पावसाळ्यामध्ये पालिका १५ मे नंतर रस्त्यावर कोणतेही खोदकाम करण्याची परवानगी देत नसतानाही सदहू विकासकाने टॉवरसना विजपुरवठा करण्यासाठी जून २०१५ मध्ये ऐन पावसाळ्यात खाजगी कामगार लावून सुमारे ११५ मीटर रस्ता खणला असून त्या रस्त्याखालून ११ हजार व्होल्ट क्षमतेची बेकादेशीर व विनापरवाना भूमिगत वाहिनी टाकली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, एल.बी रोडवर २४ तास वर्दळ असून सदरहू विकासकाने बेकायदेशीररित्या ११ हजार व्होल्टची विद्युत वाहिनी टाकल्यामुळे मोठा अपघात होवून शॉर्टसर्किट होण्याचा धोका निर्माण झाला असल्यामुळे सदरहू विकासका विरोधात एफ.आर.आय दाखल करून कारवाई करण्यात यावी, अशी मागणी माजी आमदार यांनी पालिका प्रशासन तसेच महावितरण कंपनी यांचेकडे सप्टेंबर, २०१५ च्या पहिल्या आठवड्यात वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने विकासकावर एफ.आय.आर दाखल करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) सदर वाहिनी महावितरणकडून कार्यान्वित करण्यात आली नव्हती.त्यामुळे कोणताही धोका निर्माण होण्याची शक्यता नव्हती.

(४) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महापालिकेद्वारे विकासकावर दंडात्मक कारवाई करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वैजापूर (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील गोदावरी नदी पात्रातून
अवैध वाळूची वाहतूक होत असल्याबाबत**

(२५) * २८९९० श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) वैजापूर (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील गोदावरी नदी पात्रातून सर्रास अवैध वाळूची वाहतूक करणारी वाहने पकडून त्यांच्यावर कारवाई करण्याऐवजी नायब तहसीलदार व दोन कर्मचारी यांनी संगनमत करून कारवाई न करता वाहने सोडून दिल्याचे प्रकरण माहे सप्टेबर, २०१५ मध्ये वा त्यादम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) अशा आशयाची बातमी वर्तमानपत्रात प्रसिध्द झाली होती. तथापि, सदर बातमीच्या अनुषंगाने उप विभागीय अधिकारी वैजापूर यांच्यामार्फत चौकशी केली असता, बातमीमध्ये तथ्य असल्याचे आढळून आले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मजरे कासारवाडा (ता.राधानगरी) तसेच यमगे व शिंदेवाडी (ता.कागल) येथे
विजेच्या स्पर्कीगमुळे शेतकऱ्यांच्या ऊसपिकांचे झालेले नुकसान**

- (२६) * ३७९१३ श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मजरे कासारवाडा (ता.राधानगरी) तसेच यमगे व शिंदेवाडी (ता.कागल) येथे विजेच्या स्पर्कीगमुळे शेतकऱ्यांचे अंदाजे ८६ लाखांचे ऊसपिकांचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ऊस पिकाचे झालेले नुकसान विज महामंडळाच्या गलथान कारभारामुळे झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना संपूर्ण नुकसान भरपाई विज महामंडळाकडून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२), (३) व (४) मजरे कासारवाडा (ता.राधानगरी) येथे दिनांक ०६.११.२०१५ रोजी झालेल्या ऊस जळीताबाबत महावितरण कंपनीकडून पाहणी करण्यात आली असता वाहिनीवर कुठलाही दोष आढळून आला नाही. तसेच नुकसान ग्रस्त शेतकऱ्यांची ऊसजळीताबाबत कोणतीच तक्रार नसल्याचे लेखी दिले असल्याने याबाबत कंपनीकडून कारवाई करण्यात आलेली नाही.

यमगे व शिंदेवाडी (ता.कागल) येथे दिनांक ०६.११.२०१५ रोजी ११ के.व्ही. भडगाव ए.जी. वाहिनी वरील पिन इन्सुलेटर पंचर झाल्यामुळे स्पर्कीग झाले व त्यामुळे ३३ एकर ऊस जळीत झाले आहे. त्यानुषंगाने महावितरण कंपनीकडून नियमानुसार कागदपत्रांची पूर्तता करणेसाठी संबंधित नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना कळविण्यात आले आहे. कागदपत्रांची पूर्तता झाल्यानंतर नुकसान भरपाई देण्याबाबत कंपनीकडून पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आदिवासींच्या जमिनी विकत घेण्यास बिगर आदिवासींवर
असलेली बंदी उठविण्यात येत असल्याबाबत

(२७) * २८६२१ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर), श्री.अशोक पाटील (भांडूप पश्चिम), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.धैर्यशील पाटील (पेण), श्री.सुभाष ऊर्फ पंडितशेठ पाटील (अलिबाग), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर), डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव), श्री.सुभाष भोईर (कल्याण ग्रामीण) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील आदिवासींच्या जमिनी बिगर आदिवासी विकासकांना खरेदी करता यावी यासाठी राज्यशासनाच्या जमीन महसूल कायद्यात बदल करण्याचा विचार असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या विरोधात आदिवासी लोकप्रतिनिधींनी मा.राज्यपाल यांना त्यांच्या मागण्यांचे निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, लोकप्रतिनिधींच्या दिलेल्या मागण्यांची दखल घेऊन शासनाने आदिवासींच्या जमिनीला असलेले संरक्षण काढून न घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील कलम-३६ अ अन्वये आदिवासींच्या जमिनी बिगर आदिवासींना बिनशेती प्रयोजनासाठी शासनाच्या पूर्व परवानगीने हस्तांतरणास परवानगी देण्याची तरतूद आहे. उक्त कलमान्वये तसेच, महाराष्ट्र अनुसूचित जमातींना जमिनी प्रत्यार्पित करणे अधिनियम, १९७४ आणि महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील कलम-३६ आणि ३६अ मधील तरतूदीनुसार नियमबाह्यरित्या हस्तांतरीत झालेल्या आदिवासींच्या जमिनी परत करण्याची तरतूद आहे.

या तरतूदीच्या अनुषंगाने पूर्वी वेळोवेळी प्रकरणेपरत्वे गुणवत्तेवर निर्णय घेऊन आदिवासी जमीनधारकांच्या जमिनी बिगर आदिवासींना हस्तांतरणास परवानगी देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. तथापि, महाराष्ट्र राज्य जनजाती सल्लागार समितीच्या ४८ व्या बैठकीमध्ये आदिवासींच्या जमिनीचे बिगर आदिवासांना होणारे हस्तांतरण रोखण्यासाठी इतर राज्यात असलेल्या कायद्याची तपासणी करून महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मध्ये योग्य तो बदल करण्यासाठी अप्पर मुख्य सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करून समितीच्या अहवालावर निर्णय होईपर्यंत नवीन हस्तांतराचा प्रस्ताव नोंदवून या स्वरूपाचा निर्णय घेण्यात आला होता. त्यानुषंगाने आदिवासी विकास विभागाने शासन निर्णय क्र.जजाप-२०१४/ प्र.क्र.७७/ का.१४, दि.११.६.२०१४ अन्वये समिती नेमली होती व महसूल विभागाने अशा कलम-३६अ खालील तरतूदीप्रमाणे जमीन हस्तांतरण करण्यास परवानगी देण्याचे थांबवले होते. सदर समितीने त्यांचा अहवाल आदिवासी विकास विभागाकडे सादर केला आहे.

दरम्यानच्या कालावधीमध्ये आदिवासींच्या जमिनींच्या हस्तांतरणास परवानगी देण्याबाबत तसेच परवानगी न देण्याबाबत मा. लोकप्रतिनिधी तसेच इतरांची निवेदने शासनाकडे प्राप्त झालेली आहेत.

सदर समितीने सादर केलेल्या अहवालाची छाननी करण्यात येत असून त्यामधील शिफारशीच्या अनुषंगाने कायद्यात बदल करण्याचा किंवा इतर कोणताही निर्णय शासनस्तरावर घेण्यात आलेला नाही.

**यवतमाळ जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक विमा
योजनेची रक्कम न मिळाल्याबाबत**

- (२८) * ३०६२६ अॅड.के.सी. पाडवी (अक्कलकुवा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) यवतमाळ जिल्ह्यासाठी ६३ कोटी रुपयांचा पीक विमा मंजूर झाला, जिल्हा मध्यवर्ती बँकेने शेतकऱ्यांच्या खात्यात ही रक्कम जमा केली, परंतू राष्ट्रीयकृत बँकेने शेतकऱ्यांच्या खात्यात पीक विमा निधी जमा न केल्याने शेतकऱ्यांना पीक विमा योजनेची रक्कम मिळाली नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने यवतमाळ जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक विमा योजनेची रक्कम देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

खरीप हंगाम २०१४ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेअंतर्गत यवतमाळ जिल्हातील १.३२ लाख शेतकऱ्यांनी योजनेत सहभाग घेऊन रु.९.६७ कोटी विमा हप्ता भरून १.१० लाख हे. क्षेत्र विमा संरक्षित केले होते. त्यापैकी १.२३ लाख शेतकरी नुकसान भरपाईस पात्र ठरले. त्यांना रु.७८.९० कोटी नुकसान भरपाई भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत मंजूर करण्यात आली. नुकसान भरपाईची रक्कम शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर सर्व बँकानी जमा केलेली आहे.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) शेतकऱ्यांना पीक विमा योजनेतर्गत नुकसान भरपाई प्रदान करण्यात आलेली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भोकरदन व जाफ्राबाद (जि.जालना) तालुक्यातील गावांमध्ये शेतीपंपाना
अत्यंत कमी दाबाने वीज पुरवठा होत असल्याबाबत**

(२९) * ३८३०४ श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भोकरदन व जाफ्राबाद (जि.जालना) तालुक्यातील अनेक गावांमध्ये शेतीपंपासाठी होणारा वीज पुरवठा माहे ऑक्टोबर २०१५ पासून अत्यंत कमी दाबाने होत असल्याने शेतीपंप संचाचे व पीकाचे नुकसान होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार शेतीपंपास योग्य दाबाने व सुरळीत वीज पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) भोकरदन व जाफ्राबाद (जि.जालना) तालुक्यातील अनेक गावांमध्ये माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये शेतीपंपाचा लोड वाढल्यामुळे १३२ के.व्ही. प्रणालीमधून मिळणारा दाब १०७ के.व्ही. पर्यंत खाली आल्यामुळे तसेच ११ के.व्ही. चा दाब ९.२ न्युनतम पर्यंत प्रणालीमधून मिळत असल्यामुळे काही ठिकाणी शेतकऱ्यांच्या विद्युत पंपाना मिळणारा वीज पुरवठा कमी दाबाने होत होता. महावितरण कंपनीकडून (भोकरदन-१० व जाफ्राबाद-९) येथील ११ के.व्ही. वाहिनीवरील ०.०६ एम.व्ही.ए.आर. क्षमतेचे १९ कॅपॅसिटर्स चालू करण्यात आले आहे. तसेच उपकेंद्रामधील १.२ व २.४ एम.व्ही.ए.आर. हे सर्व कॅपॅसिटर्स चालू करून शेतकऱ्यांना योग्य दाबाने वीज पुरवठा करण्यात आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंगळवेढा (ता.जि.सोलापूर) तालुक्यातील डाळिंबांच्या झाडांवर
'तेलकट डाग' या रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्याबाबत**

(३०) * २९३८७ श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मंगळवेढा (ता.जि.सोलापूर) येथील डाळिंबांच्या झाडांवर तेलकट डाग या रोगाचा प्रादुर्भाव झाला असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंगळवेढा तालुक्यात सुमारे साडे चार हजार हेक्टर जमिनीवर डाळिंबांचे फळपिक घेतले जात असून मात्र सध्या हा रोग डाळिंबांच्या झाडावर पडल्याने उत्पन्न देणाऱ्या बागा उध्वस्त होत असूनही या रोगाच्या नाईनाटीबाबत अद्याप कोणतेही औषध बाजारात नाही यामुळे या फळबागायतदारांचे आर्थिक नुकसान झाले आहे हे लक्षात घेता शासनाने त्वरीत याबाबत कोणती आवश्यक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे. सोलापूर जिल्ह्यातील मंगळवेढा तालुक्यामध्ये ऑगस्ट व सप्टेंबर, २०१५ या महिन्यात तेलकट डाग या रोगाचा प्रादुर्भाव झाला असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) मंगळवेढा तालुक्यात ४७८२ हेक्टर क्षेत्रावर डाळिंब लागवड असून १७३२ हेक्टर क्षेत्र उत्पादनक्षम आहे. त्यापैकी ४८२ हेक्टर क्षेत्रावर तेलकट डाग या रोगाचा प्रादुर्भाव ३ ते ४ टक्के आढळून आला आहे. या रोगाच्या नियंत्रणाकरीता कॉपर ऑक्झीक्लोराईड ५० टक्के, डब्ल्यूपी व बोर्डोमिक्सचर ही औषधे बाजारात उपलब्ध आहेत. क्लोरोपायरीफॉस ५० टक्के, ३.५ लिटर व कॉपर ऑक्झीक्लोराईड ५० टक्के, ६.७५ किलो या औषधांचा पुरवठा बाधित भागातील शेतकऱ्यांना ५० टक्के अनुदानावर करण्यात आलेला आहे. तसेच संबंधित गावांत ६ शेतकरी मेळावे, तालुकास्तरावर ८० चर्चासत्रे, १०० भिंतीपत्रके व ३२ रोग निवारण सल्ल्याद्वारे शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात दुबार पेरणीचे संकट ओढवलेल्या शेतकऱ्यांना
मोफत बियाणे व अनुदान वाटप करण्याबाबत

- (३१) * २८३१२ श्री.गुलाबराव पाटील (जळगाव ग्रामीण) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात दुबार पेरणीचे संकट ओढवलेल्या शेतकऱ्यांना मोफत बियाणे आणि हेक्टरी १५०० रुपये रोख अनुदान देण्याची घोषणा सन २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान केली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने घोषणा करून चार महिन्यांचा कालावधी उलटला तरी अद्यापी मोफत बियाणे आणि रोखीची मदत यापैकी काहीही दिले नसल्याचे नुकतेच माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शेतकऱ्यांना मोफत बियाणे आणि हेक्टरी १५०० रुपये रोख अनुदान देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. एकनाथराव खडसे : (१) राज्यात दुधार पेरणीचे संकट ओढवलेल्या शेतकऱ्यांना अनुदानावर बियाणे देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. तथापि, जुलै व ऑगस्ट, २०१५ मध्ये सरासरीपेक्षा कमी पर्जन्य झाल्याने दुबार पेरणीची शक्यता मावळली.
- (२) व (३) शासनाने दिनांक २०.१०.२०१५ व दिनांक ९.११.२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये १५,७४७ गावात दुष्काळसदृश परिस्थिती जाहिर केलेली आहे. त्या अनुषंगाने केंद्र शासनाला मदतीसंदर्भात जापन पाठविण्यात आलेले आहे. यासंदर्भात शेतकऱ्यांना लवकरच मदतीचे वाटप करण्यात येईल.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोराडी येथील १९८० मेगावॉट क्षमतेच्या वीज निर्मिती

प्रकल्पाचे काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत

- (३२) * ३०२६८ श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.बसवराज पाटील

(औसा), श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.सुनिल केदार (सावनेर), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील वीजनिर्मिती क्षमता वाढविण्यासाठी महानिर्मिती कंपनीने प्रत्येकी ६६० मेगावाॅट क्षमतेचा एक संच अशारितीने ३ वीजनिर्मिती संचाचा १९८० मेगावाॅटचा महत्वाकांक्षी वीजप्रकल्प कोराडी येथे २००९ मध्ये हाती घेण्यात आला असून मुळ नियोजनानुसार ५ वर्षात म्हणजेच २०१४ मध्ये हा प्रकल्प पूर्ण क्षमतेने कार्यान्वित होणे अपेक्षित होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अधीकचे दीड वर्षे उलटून गेले तरीही पहिला व दुसरा संच सुरु झालेला नसून तिसरा संच माहे फेब्रुवारी, २०१६ पर्यंत सुरु होणार आहे, अशी शक्यता वर्तविण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू प्रकल्पास झालेल्या विलंबामुळे प्रकल्पाच्या खर्चात सुमारे १ हजार कोटी रुपयांची वाढ झाल्याचा प्राथमिक अंदाज आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदरहू प्रकल्प कार्यान्वित होण्यास झालेल्या विलंबामुळे होणारी कोट्यवधी रुपयांची वाढ विचारात घेता शासनाने करारानुसार संबंधित ठेकेदारांविरोधात कारवाई करण्याबाबत तसेच सदर प्रकल्प लवकरात लवकर पूर्ण करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे

(२) होय, हे खरे आहे

(३) होय, हे खरे आहे

(४) कंत्राटदाराच्या कार्यादेशातील अटी व शर्तीनुसार संबंधित कंत्राटदाराकडून विलंबापोटी निर्धारित नुकसान भरपाई (लिक्विडेटेड डॅमेजेस) वसूल करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे येथील स्पायसर अँडव्हॅटिस्ट विद्यापीठाच्या जमीन गैरव्यवहाराबाबत

(३३) * ३५५६६ श्री.योगेश टिळेकर (हडपसर) : सन्माननीय महसूल मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील पहिले खाजगी विद्यापीठ असलेल्या औंध पुणे येथील स्पायसर अँडव्हॅटिस्ट विद्यापीठाची सुमारे १६.३१ एकर जागा एका माजी कुलगुरुनी बक्षीस पत्राद्वारे मूळ संस्थेच्या परवानगीशिवाय विद्यापीठाच्या कुलगुरुंच्या नावावर करण्याचा प्रकार माहे, ऑक्टोबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुळची सिंधिया देवस्थान ट्रस्ट पुणे या संस्थेची असलेली जागा सामाजिक आणि शैक्षणिक उपक्रम राबविण्यासाठी सेव्हन्थ डे अँडव्हॅटिस्ट या संस्थेला दान करण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून, जमिन परत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३), (४) व (५) मौजे औंध, पुणे शहर येथील स. नं. १६ (भाग), १७ (भाग), १८ (भाग), ३५ (भाग), ३६ (भाग), ३७ (भाग), ४६ (भाग) व १७३ (भाग) एकूण क्षेत्र ६५२६१.२९ चौ. मी. विषयी बक्षीसपत्र दस्त क्रमांक ७५५४ दिनांक २०/१०/२०१४ रोजी निष्पादित करून "दि.इंडीया फायनान्शियल असोशिएशन ऑफ सेव्थ डे अँडव्हॅटिस्ट" या संस्थेने स्पायसर अँडव्हॅटिस्ट युनिव्हर्सिटी यांचे नावे नोंदणीकृत बक्षीसपत्र केल्या वरून सदर दस्त नोंदणीसाठी तलाठी, औंध यांचेकडे प्राप्त झाला आहे. मात्र त्या आधारावर फेरफार नोंद अद्याप घेण्यात आलेली नाही. सदर फेरफारासाठी प्राप्त दस्ताऐवजावरून व इतर उपलब्ध कागदपत्रावरून असे दिसून येते की, सदर बक्षीसपत्रावर स्वाक्षरी करण्याकरीता बक्षीसपत्र लिहून देणारी संस्था "दि.इंडीया फायनान्शियल असोशिएशन ऑफ सेव्थ डे अँडव्हॅटिस्ट" तसेच लिहून घेणारी संस्था "स्पायसर अँडव्हॅटिस्ट युनिव्हर्सिटी" या दोघांतर्फ डॉ.जस्टस देवदास, अध्यक्ष स्पायसर मेमोरियल कॉलेज, पुणे तथा कुलगुरु, स्पायसर अँडव्हॅटिस्ट युनिव्हर्सिटी यांना प्राधिकृत करण्यात आले होते. हा व्यवहार खाजगी स्वरूपाचा असल्याने शासनाकडून चौकशी करण्याचा

प्रश्न उद्भवत नाही. मात्र, या व्यवहाराविषयी फेरफार नोंद मंजूर करण्यापूर्वी काही आक्षेप प्राप्त झाल्यास सक्षम प्राधिका-यांच्या स्तरावरून त्याचा उचित विचार करून नियमानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

**दर्यापूर, अंजनगाव सुर्जी (जि.अमरावती) येथील शहानूर
नदीपात्रामध्ये अवैध रेती उत्खनन होत असल्याबाबत**

(३४) * ३३७३६ श्री.रमेश बुंदीले (दर्यापूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दर्यापूर मतदारसंघातील अंजनगाव सुर्जी (जि.अमरावती) येथील शहानूर नदीपात्रामध्ये ६ ते ८ फुट खड्डे खोदून ५० ते १०० टॅक्टर अवैध रेती उत्खनन करित असल्यामुळे शहानूर नदीचे पात्र वाढल्याने खोडगाव या गावाला पुराच्या पाण्याचा धोका निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे का,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने रेती उत्खनन करणाऱ्यांविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अशी बाब निदर्शनास आली नाही.

(२) व (३) याबाबत प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी केली असता, संबंधित लिलावधारकाने मंजुर ३१८ ब्रास वाळूपैकी २५० ब्रास वाळूचे मंजुर क्षेत्रातच उत्खनन केल्याचे आढळून आले आहे.

अंजनगाव सुर्जी तालुक्यात सन २०१४-१५ या वर्षात अवैध रेती उत्खनन व वाहतुकीवर प्रतिबंध घालण्याकरीता पथकाची नियुक्ती करून, पथकामार्फत एकुण १०६ प्रकरणात रु. १२,५७,०००/- एवढ्या रकमेच्या दंडाची वसुली करण्यात आलेली आहे.

सदर गांव नदीच्या वळणावर असून, दरवर्षी पुरामुळे माती वाहून जात असल्याने, सदर गावास असलेला पुराचा संभाव्य धोका लक्षात घेऊन, संरक्षक भिंत बांधण्याचा प्रस्ताव कार्यकारी अभियंता, पूर्णा मध्यम प्रकल्प यांच्याकडे पाठविण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिरूर (जि.पुणे) तालुक्यातील मांडवगण फराटा येथे मुख्य वीज वाहिनीची तार तुटल्याने शेतकऱ्यांचा ऊस जळून झालेले नुकसान

(३५) * ३३९३८ श्री.बाबुराव पाचर्णे (शिरूर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शिरूर (जि.पुणे) तालुक्यातील मांडवगण फराटा येथील महावितरण कंपनीच्या मुख्य वीज वाहिनीची तार तुटल्याने ४६ एकर ऊस जळाल्याची घटना दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मांडवगण फराटा या परिसरातील महावितरण चे वीजेचे खांब व तारा सुमारे ४० ते ४५ वर्षापूर्वीच्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वीजेच्या तारा पडून पुणे जिल्हयातील ऊस पिकाचे नुकसान झाल्यानंतर महावितरण कंपनीने आतापर्यंत एकदाही नुकसान भरपाई दिली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्ररणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने मांडवगण फराटा येथील शेतकऱ्यांना महावितरणकंपनीकडून नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत व या परिसरातील जुन्या विजवाहक तारा त्वरीत बदलण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही. वीजेच्या तारा पडून ऊस पिकाचे नुकसान झाल्यानंतर महावितरण कंपनीने पुणे जिल्हयातील सुध्दा ऊस जळीत प्रकरणात नुकसान भरपाई दिलेली आहे.

(४) विद्युत निरीक्षक, पुणे यांनी सदर घटनेची चौकशी केली आहे.

(५) मांडवगण फराटा येथील शेतकऱ्यांचे नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत विहित नमुन्यात व योग्य त्या कागदपत्रांसह अर्ज प्राप्त होताच नियमाप्रमाणे नुकसान भरपाई देण्याबाबत योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल. या परिसरातील जुन्या विजवाहक तारा टप्प्याटप्प्याने बदलण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चंद्रपूर येथील सर्च या संस्थेने नागपूर येथील कृषी विभागातील पदे भरण्याबाबत
बनावट जाहिरात देऊन बेरोजगार युवकांची केलेली फसवणूक**

(३६) * ३२५३२ श्री.विकास कुंभारे (नागपूर मध्य) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर येथील सर्च या संस्थेने नागपूर येथील कृषी विभागातील २८२ पदे भरण्यासंदर्भात बनावट जाहिरात देऊन लाखो बेरोजगार युवकांना फसविल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शासनाच्या विभागाची बनावट जाहिरात देऊन बेरोजगार युवकांना फसविणाऱ्या संस्थेच्या संस्था चालकांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही. तथापि, विभागीय कृषि सहसंचालक, नागपूर कार्यालयाने दिनांक २८.५.२०१५ रोजी एकूण २८२ कंत्राटी पदे मंजूर असल्याबाबत व तसे मनुष्यबळ उपलब्ध करून ठेवणेबाबत सर्च रिसर्च प्रोफेशनल टेक्नॉलॉजी, चंद्रपूर यांना कळविलेले आहे. तसेच विभागीय कृषि सहसंचालक, नागपूर कार्यालयाचे दि. २८.९.२०१५ च्या पत्रान्वये प्रकल्प संचालक आत्मा यांना सर्च रिसर्च प्रोफेशनल टेक्नॉलॉजी, चंद्रपूर यांचेशी समन्वय साधून आवश्यकते प्रमाणे मनुष्यबळ पुरवठ्यासाठी मागणी नोंदवून मनुष्यबळ प्राप्त करून घेण्याबाबत सूचना दिलेल्या होत्या.

याप्रकरणी सेवापुरवठादार यांनी विभागीय कृषि सहसंचालक , नागपूर यांना सदर पदभरतीसाठीच्या मुलाखतीकरिता आवेदन केलेल्या एकूण ३४४ आवेदकांपैकी दस्ताऐवज पडताळणी पात्र ३०५ आवेदकांची यादी प्रस्तुत करण्यात आली. व अर्जदारांकडून प्रक्रिया तसेच संस्थेस मुलाखती शुल्क म्हणून रु.१०००/- इतकी रक्कम घेतल्याचे कळविले असल्याने सदर प्रकरणाची विभागीय कृषि सहसंचालक, नागपूर यांच्यामार्फत चौकशी सुरु आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात पुरेशी वीज उपलब्ध व्हावी या उद्देशाने वीज
प्रकल्प उभारण्यात आल्याबाबत**

(३७) * २९८१८ प्रा.विरेद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात पुरेशी वीज उपलब्ध व्हावी या उद्देशाने वीज प्रकल्प उभारण्यात आले,हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दीर्घकालीन वीज खरेदीचे करारही महावितरणशी करण्यात केले असून ४५ हजार कोटी रुपये गुंतवणूक करून या सरकारी कंपनीने प्रकल्प उभे केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, गेल्या १० वर्षात या कंपनीचा राज्याला वीज पुरवठा करण्याचा वाटा १०० टक्क्यावरून ३५ टक्क्यांवर आला असल्याची बाब दिनांक ७ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर खाजगी कंपनीच्या रेटयापुढे महावितरण व वीज आयोग आणि शासनही हतबल झाले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (६) असल्यास, राज्याला कंपनीकडून १०० टक्के वीज पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४), (५) व (६) राज्य शासनाच्या महानिर्मिती कंपनी व केंद्र शासनाच्या शासकीय कंपन्यांच्या प्रकल्पातून केलेल्या सामंजस्य कराराव्दारे उपलब्ध होणाऱ्या विजेतून मागणी पूर्ण होत नसल्यामुळे महावितरण कंपनीने सन २००७ मध्ये केंद्रीय ऊर्जा मंत्रालयाने मार्गदर्शित केलेल्या मानद निविदा दस्तऐवजानुसार (स्टॅन्डर्ड बिडिंग डॉक्युमेंट) पारदर्शक निविदा प्रक्रियेव्दारे (कॉम्पेटिटिव बिडिंग प्रोसेस) खाजगी कंपन्यांसोबत दीर्घकालीन वीज खरेदी करार केले आहेत. तसेच केंद्रीय ऊर्जा मंत्रालयाच्या दिनांक ०९.१२.२०१० च्या आदेशानुसार दि. ०५.०१.२०११ पासून फक्त

पारदर्शक निविदा प्रक्रियेद्वारे वीज करार करणे बंधनकारक आहे. त्यामुळे राज्यातील ग्राहकांना माफक दरात वीज उपलब्ध करून देण्यासाठी वरील प्रमाणे कार्यवाही करण्यात येते.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही

मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील बाऱ्हाळी येथील शेतकऱ्यांना

पिक विम्याची रक्कम पेऱ्याप्रमाणे न मिळाल्याबाबत

(३८) * ३३३८६ श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील बाऱ्हाळी येथील स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद शाखेच्या अनागोंदी कारभारामुळे शासनाने विविध पिकांसाठी विम्याची टक्केवारी ठरवून दिली, त्यानुसार शेतकऱ्यांना पेऱ्याप्रमाणे रक्कम मिळाली नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने ठरवून दिलेल्या पिकविम्याची पेऱ्याप्रमाणे रक्कम सदर बँकेकडून शेतकऱ्यांना मिळवून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) मुखेड तालुक्यातील स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद बाऱ्हाळी शाखेतून ८८३ शेतकऱ्यांनी विमा हप्ता भरून विमा संरक्षण घेतले होते. सदर सर्व शेतकरी नुकसानभरपाई पात्र ठरल्याने त्यांना रुपये ४२.४० लाख इतकी नुकसान भरपाई संबंधित बँकेमार्फत देण्यात आलेली आहे. तथापि, स्टेट बँक हैद्राबाद बाऱ्हाळी शाखेने वाढीव नुकसान भरपाई रक्कम मिळण्यासाठी सुधारित प्रस्ताव ऑगस्ट, २०१५ मध्ये भारतीय कृषि विमा कंपनीस सादर केलेला आहे. सदर प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे पाठविण्याची कार्यवाही भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत करण्यात येत आहे. केंद्र शासनाचा मंजूरीनंतर पुढील उचित कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यातील अवकाळी पावसामुळे नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई न मिळाल्यामुळे शेतकऱ्यांनी केलेल्या आत्महत्या

- (३९) * ३५५२७ श्री.विलास तरे (बोईसर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पालघर जिल्ह्यातील माहे फेब्रुवारी व मार्च, २०१५ च्या काळात झालेल्या अवकाळी पावसामुळे फळ, भाजीपाला, भात नांगली तसेच रब्बी हंगामातील कडधान्याचेही फार मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले व घरांची पडझड होऊन जनावरांची खुप हानी झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास,या अतिवृष्टीमुळे झालेल्या नुकसानीचे पंचनामे करून शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी शासनाकडे जिल्हा प्रशासनाने ५ कोटी ६४ लाख ११ हजार रुपयांचा प्रस्ताव पाठविला होता, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना शासनाकडून नुकसान भरपाई मिळाली नसल्याने एका पाठोपाठ ४ शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणाबाबतची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीअंती आत्महत्या केलेल्या शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत व अन्य शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) जिल्हाधिकारी, पालघर यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या प्रस्तावानुसार नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत म्हणून प्रथमतः रु.४९२.९२ लक्ष व तदनंतर विशेष बाब म्हणून रु.६९४.८१ लक्ष असा एकूण रु.११८७.७३ लक्ष इतका निधी मंजूर करण्यात आला आहे. पालघर जिल्ह्यातील वाडा तालुक्यात ०२ शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केल्याचे निदर्शनास आले आहे. सदर आत्महत्या ह्या नापिकी व कर्जबाजारीपणामुळे झालेल्या असून मयत शेतकऱ्यांच्या कुटुंबियांना निकषानुसार मदत देण्यात आली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील कृषि अधिकारी व
कृषि पर्यवेक्षकांना लाच घेताना पकडल्याबाबत**

(४०) * २९८१५ श्री.अवधूत तटकरे (श्रीवर्धन), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील कृषि अधिकारी आणि तीन कृषि पर्यवेक्षकांना दिनांक २३ जुलै, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास लाच घेताना पकडण्यात आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले तदनुसार संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२) व (३) प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या आधारे चौकशी करून कर्जत पोलीस ठाणे येथे दखलपात्र गु.र.क्र.नं. १२/२०१५, लाचलुचपत प्रतिबंधक कायदा सन १९८८ चे कलम ७,१२,१३(१)(ड) सह १३(२) प्रमाणे दि. २४/७/२०१५ रोजी गुन्हा दाखल करून, संबंधित तालुका कृषि अधिकारी, कृषि पर्यवेक्षक व दोन कृषि सहाय्यक यांना निलंबित करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य मार्ग परिवहन महामंडळातील गैरव्यवहारात
४४८ वाहकांना बडतर्फ केल्याबाबत**

(४१) * ३५९८४ श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्रीमती मोनिका राजळे (शेवगांव-पाथर्डी) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्याच्या राज्य मार्ग परिवहन महामंडळात प्रवासभाडे घेवून तिकीट न देणे, जुने तिकीट पुन्हा विकणे, अशा प्रकरणात गेल्या, ८ वर्षांत एस.टी. महामंडळाने

सुमारे २८ हजार ९०० प्रकरणात दंडात्मक कारवाई केली व ४४८ बस वाहकांना बडतर्फ करण्यात आले, असे दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गेल्या ४ वर्षांच्या (एप्रिल, २०११ ते मार्च, २०१५) कालावधीत एस.टी. महामंडळात अपहार प्रकरणी ५० हजार तक्रारी आल्याचेही समोर आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीअंती एस.टी. महामंडळातील अपहाराची प्रकरणे रोखण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१), (२), (३) व (४) राज्य परिवहन महामंडळात अपहार प्रकरणी एप्रिल, २०११ ते मार्च, २०१५ या मागील चार वर्षांच्या कालावधीत ४७३०२ तक्रारी निदर्शनास आल्या आहेत. राज्य परिवहन महामंडळाच्या स्तरावर ९२३४ प्रकरणांमध्ये वाहकांना वेतनवाढ रोखणे /खाली आणणे, २८९३२ प्रकरणांत दंडात्मक कारवाई व ४५१ वाहकांना बडतर्फी इ. प्रकारच्या शिक्षा ठोठावण्यात आलेल्या आहेत. अपहाराची प्रकरणे रोखण्यासाठी नियमित मार्ग तपासणी, आकस्मित मार्ग तपासणी, वेशांतरीत मार्ग तपासणी, विशेष अभियानांतर्गत मार्ग तपासणी अशा वेगवेगळ्या पध्दतीने मार्ग तपासणीचे कार्यक्रम राबविण्यात येत आहेत त्याचप्रमाणे कमी उत्पन्न आणणा-या वाहकांची नावे वेगळी काढून त्यांचे प्रबोधन करणे, त्यांचे कामगिरीचे मार्ग बदलणे, त्यांची नावे कमी उत्पन्न आणणा-या वाहकांच्या यादीद्वारे सूचना फलकावर ठळकपणे प्रदर्शित करणे, इ. उपाययोजना राज्य परिवहन महामंडळाच्या स्तरावर करण्यात येतात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील दुग्ध प्रकल्प दापचरी अंतर्गत सरकारी जमीन संपादन करताना सदभाव कंपनीसोबत झालेल्या कराराबाबत

(४२) * ३८०२३ श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील दुग्ध प्रकल्प दापचरी अंतर्गत सरकारी जमीन संपादन करताना सदभाव कंपनीसोबत झालेल्या करारानुसार सदभाव कंपनीने १

वृक्ष तोड केल्यास त्याऐवजी २ वृक्ष लावणे तसेच विश्रामगृह पुर्नबांधणी, जवळपास शाळा, आरोग्य, पाणी व इतर बाबींवर २% निधी खर्च करणे असे असताना माहे जुलै, २०१५ पर्यंत याप्रकरणी कुठलीही कार्यवाही झालेली नाही, हे खरे आहे काय, (२) असल्यास, तरतूदी प्रमाणे सदभाव कंपनीने कार्यवाही न करण्याचे कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने या प्रकरणी दोषी असणाऱ्या सदभाव कंपनीवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

या संदर्भात शासन जापन दि. ५/१२/२००९ मधील अटी व शर्तीनुसार बाधित सितकरण केंद्र व विश्रामगृहाच्या इमारतीची नव्याने उभारली झाली आहे. सदर ठिकाणी मशीनरी व फर्निचर बसविण्याची कार्यवाही सुरु आहे. सदर अटी व शर्तीमध्ये जवळपास शाळा, आरोग्य, पाणी व इतर बाबींची सुविधा असण्याची बाब अंतर्भूत नाही. तसेच सदर ठिकाणी पर्यावरण संरक्षण प्राधिकरणाने आदेशित केल्याप्रमाणे ४४४४ रोपांची लागवड सन २०११ च्या पावसाळ्यात वन विभागाकडून करण्यात आली आहे. सदर लागवडीकरीता सदभाव इंजिनिअरींग लि.अहमदाबाद यांनी प्रकल्प यंत्रणेच्या वतीने वन विभागाकडे रु. ८,१२,५८१/- इतकी रक्कम वर्ग केली होती.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वणी (ता.वणी, जि.यवतमाळ) येथे बिअरबार व देशी दारुचे दुकान सुरु

करण्यासाठी नगर परिषदेचे नाहरकत प्रमाणत्र न घेतल्याबाबत

(४३) * ३७०६७ श्री.संजिवरेड्डी बोदकुरवार (वणी) : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वणी नगरपरिषदेच्या (ता.वणी, जि.यवतमाळ) हद्दीत सुरु करण्यात आलेले तीन बिअरबार व एक देशी दारुचे दुकान सुरु करण्यासाठी नगर परिषदेचे नाहरकत प्रमाणत्र न घेता लालगुडा ग्रामपंचायतीचे नाहरकत प्रमाणपत्र घेऊन शासनाची व नगर परिषदेची फसवणूक केल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची तक्रार जिल्हाधिकारी व राज्य उत्पादन शुल्क विभागाकडे केली असता संबंधित विभागाकडून कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीअंती सदरहू बिअरबार व देशी दारुच्या दुकानावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, हे खरे आहे.

प्रकरणी संबंधित अनुज्ञप्तीधारकांनी मौजे लालगुडा, ता.वणी या ग्रामपंचायतीचे खोटे नाहरकत प्रमाणपत्र सदर केल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३), (४) व (५) उप-विभागीय अधिकारी वणी यांचा अहवाल अद्याप प्राप्त झालेला नाही. सदर अहवाल प्राप्त झाल्यावर आवश्यक ती पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

**कर्जत (जि.रायगड) नगरपालिका हद्दीतील सोळा एकर
शेतजमीन भाडेत्वावर दिल्याबाबत**

(४४) * ३३५५० श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) कर्जत (जि.रायगड) नगरपालिका हद्दीतील कर्जत शहराला लागून असलेली सुमारे सोळा एकर शेतजमीन कृषी क्षेत्रातील विविध प्रयोग करण्यासाठी ६० वर्षापूर्वी शासनाने सुरुवातीला भाडेत्वावर आणि नंतर शेतकऱ्यांची संमती नसताना अत्यंत अल्पदरात दिली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मूळ उद्देशासाठी जमिन वापरत नसल्याने ही जमीन परत द्यावी अशी मागणी तेथील शेतकऱ्यांनी जिल्हाधिकारी रायगड तसेच शासनाकडे गेले दोन वर्षांपासून केलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शेतकऱ्यांना जमिन परत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

- (२) मा. मंत्री (महसूल) यांना एप्रिल, २०१४ मध्ये दिलेल्या निवेदनात जमीन परत करण्याबाबतची मागणी शेतकऱ्यांनी केली आहे.
- (३) जिल्हाधिकारी, रायगड यांनी याबाबत चौकशी केली आहे.
- (४) कोकण कृषि विद्यापीठास ज्या प्रयोजनासाठी जमीन देण्यात आली आहे, त्याच प्रयोजनासाठी जमिनीचा वापर होत आहे. त्यामुळे जमीन शेतकऱ्यांना परत करणे योग्य होणार नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला व वाशिम जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पिक विम्याची
नुकसान भरपाई न मिळण्याबाबत**

(४५) * ३११२२ श्री.अमित इनक (रिसोड), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड),
श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अकोला व वाशिम जिल्ह्यात पडलेल्या जोरदार पावसामुळे जिल्ह्यातील अनेक नदी, नाल्यांना पूर येऊन अनेक गावांचा संपर्क तुटला, संपर्क तुटलेल्या गावांतील शेतकऱ्यांना पिक नुकसान अड्ड्याळीस तासाच्या आत बँकांकडे नोंदविण्याच्या निकषाने तेलहारा, अकोट तसेच अनेक गावांच्या शेतकऱ्यांचा पिक विमा बुडल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान माहिती निदर्शनास आली हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती पुरामुळे नुकसान झालेल्या, पिक विमा योजना न मिळालेल्या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) माहे ऑगस्ट २०१५ मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे नदी नाल्यांना आलेल्या पूरामुळे अकोला जिल्ह्यातील शेती पिकांचे सुमारे रु. ३७ लक्ष रकमेचे नुकसान झाल्याचे आढळून आलेले आहे. वाशिम जिल्ह्यात शेती पीकांचे नुकसान झाल्याचे आढळून आलेले नाही. पिक कापणी प्रयोगातून प्राप्त होणाऱ्या सरासरी उत्पन्नाच्या आकडेवारीच्या आधारे अंतीम नुकसान भरपाई निश्चित करण्याची कार्यवाही भारतीय विमा कंपनीकडून सुरु आहे. (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औसा (जि.लातूर), उमरगा व लोहारा (जि.उस्मानाबाद)

तालुक्यातील भूकंपग्रस्तांना कबाले देण्याबाबत

(४६) * ३५५०६ श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औसा (जि.लातूर), उमरगा व लोहारा (जि.उस्मानाबाद) तालुक्यातील अनेक गावे दिनांक ३० सप्टेंबर १९९३ रोजी झालेल्या महाप्रलयकारी भूकंपामुळे उध्वस्त झाल्यानंतर शासनाने सदरहू गावाचे पुनर्वसन करूनही अद्यापपर्यंत उमरगा व लोहारा तालुक्यातील ३ हजार ९४७ व औसा तालुक्यातील असंख्य भूकंपग्रस्तांना कबालेचे वाटप करण्यात आलेले नाही, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, भूकंपग्रस्तांना आजमितीस कबाले वाटप न केल्यामुळे त्यांना भूकंपग्रस्त प्रमाणपत्र मिळणे अडचणीचे होत असून त्यामुळे अन्य विविध समस्यांना सामोरे जावे लागत आहे, हे खरे आहे काय

(३) असल्यास, भूकंपग्रस्तांना विनाविलंब कबाले मिळावे म्हणून मागील १० वर्षांपासून सातत्याने भूकंपग्रस्तांनी जिल्हाधिकारी, लातूर, तहसिलदार, औसा, तहसिलदार, उमरगा, तहसिलदार, लोहारा विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद, मा.पालकमंत्री, लातूर जिल्हा, मा.महसूलमंत्री आदींकडे मागणी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय

(४) असल्यास, सदरहू भूकंपग्रस्तांना कबाले देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) नाही.

(३) होय.

(४) भूकंपग्रस्तांना कबाले देण्याबाबत प्रलंबित असलेल्या उर्वरीत काही न्यायप्रविष्ट प्रकरणात मा.न्यायालयाचे आदेशानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पाटण (जि.सातारा) तालुक्यातील सावरघर पुनर्वसीत

प्रकल्पग्रस्तांच्या रहदारीकरीता रस्ता करण्याबाबत

(४७) * ३६९४८ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाटण (जि.सातारा) तालुक्यातील तारळी धरण प्रकल्पातील सावरघर पुनर्वसीत गावठाणाकरीता गट नं.३५ मध्ये नकाशाप्रमाणे गावठाण वसविताना प्रकल्पग्रस्तांना रहदारीकरीता रस्ता देण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरच्या गट नं.३५ मध्ये श्री.चंद्रकांत, विठ्ठल व राजेद्र हरीबा सपकाळ या तीन भावांनी राजकीय दबाव टाकून घराचे बांधकाम करून अतिक्रमण केले असून प्रकल्पग्रस्तांना येण्या जाण्याचा मार्गच बंद केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गावठाण वसविताना गट नं.३५ मध्ये प्रकल्पग्रस्तांना रहदारीकरीता रस्ता अस्तित्वात असताना या रस्त्यावर केलेले अतिक्रमणा विरोधात गावठाणांतील सर्व प्रकल्पग्रस्तांनी विरोध केला असून त्यांच्यावर पोलिस स्टेशनला दबाव टाकून खोट्या गुन्ह्यांची नोंद केली आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर अतिक्रमणाबाबत उपविभागीय अधिकारी महसूल, कराड यांच्याकडे संबंधित प्रकल्पग्रस्तांनी तक्रार केल्यानंतर उपविभागीय अधिकारी यांनी राजकीय दबावाखाली येवून सदरचे गट नं. ३५ मध्ये नकाशाप्रमाणे पूर्वी रस्ता नव्हता असे दाखविण्याकरीता नकाशे बदलण्याचे काम केले असल्याचे प्रकल्पग्रस्तांचे म्हणणे आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (६) असल्यास, चौकशीअंती संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (७) नसल्यास, विलंबाची करणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

सन १९९९ चे मूळ रेखांकनाप्रमाणे चंद्रकांत, विठ्ठल व राजेंद्र हरीबा सपकाळ यांना भुखंड क्र. ११४ ते ११९ चे वाटप करण्यात आलेले आहे.

(३) हे खरे नाही.

बदललेल्या अधिन्यासानुसार गावठाणातील रस्ता दर्शविलेल्या मुळ भुखंड क्र. ११६ मधून ये-जा करण्यावरून प्रकल्पग्रस्तांमध्ये वाद उदधवला होता व त्याबाबत दिनांक ०३/०३/२०१५ रोजी पुन्हा दाखल झालेला आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील भूसंपादन व पुनर्वसनाची प्रकरणे निकाली काढण्याबाबत

(४८) * ३२४९४ श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील लालनाला प्रकल्प, बेंडारा मध्यम प्रकल्प (पुनर्वसन), पळसगाव आमडी उपसा सिंचन, योजना, बोरघड उपसा सिंचन योजना, चिचडोह बॅरेज हरणघाट उपसासिंचन योजना, लालनाला उपसा सिंचन योजना, वाघुलीबुटी उपसा सिंचन योजना, डोंगरगाव मध्यम प्रकल्प पकडीगुड्डम प्रकल्प, अशा १३ प्रकल्पातील एकूण ६५ प्रकरणे भूसंपादन व पुनर्वसनाची असून सदर प्रकरणे तात्काळ निकाली काढण्याचा निर्णय जिल्हाधिकारी चंद्रपूर यांनी सिंचन विभागाच्या आढावा बैठकीत घेण्यात आल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने उक्त १३ प्रकल्पामुळे बाधीतांचे भूसंपादन व पुनर्वसनाचे प्रकरणे निकाली काढण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे अंशतः खरे आहे,

प्रकरणे संबंधीत भूसंपादन अधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी यांचेकडे कार्यवाहीसाठी पाठविली आहेत. आणि प्रकरणात कार्यवाही सुरु आहे.

(२) प्रकरणांत कार्यवाही सुरु करण्यांत आली म्हणून चौकशी करण्याची आवश्यकता भासली नाही.

(३) व (४) उक्त प्रकरणांत कार्यवाही सुरु आहे. प्राथमिक तपासणीनंतर त्रुटीची पूर्तता करणे, यंत्रणेद्वारा संयुक्त मोजणी करणे इ. कार्यवाही करण्यात आली आहे.

सीएट्स कंपनीला भांडूप (पश्चिम) येथे शासनाने कारखाना

उभारण्यासाठी दिलेली जमीन परस्पर विकल्याबाबत

(४९) * ३३६५१ श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने सीएट्स कंपनीला दिनांक १५ ऑक्टोबर, १९५८ मध्ये कारखाना उभारण्यासाठी मुंबईतील भांडूप (पश्चिम) येथील दिलेल्या ३० एकर जमिनीपैकी सदरहू कंपनीने वापरात नसलेली २८०१०.४४ चौ.मी. क्षेत्राची जमिन राज्य शासनास परत न करता मे. अॅश फोर्ड इन्फोटेक या विकासकाला परस्पर विकण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू विकासकाला किती किंमतीला २८०१०.४४ चौ.मी. क्षेत्राची जमीन विकण्यात आली तसेच भूसंपादन अधिनियम १८९४ मधील कोणत्या तरतूदीनुसार उद्योग उभारण्यासाठी दिलेली जमिन, गृहनिर्माण प्रकल्प राबविण्यास हस्तांतरीत करण्यात येते काय,

(३) असल्यास, मुंबई विकास आराखड्यानुसार उद्योगासाठी राखीव असलेल्या २८०१०.४४ क्षेत्राच्या जमिनीचा महापालिकेच्या अधिनियमातील कोणत्या तरतूदीनुसार वापरात बदल करून रहिवाशी व वाणिज्य असा बदल करण्यात आला असून यामध्ये सदरहू अधिनियमांचे उल्लंघन झाले आहे, हे खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, सदर जमीन नफेखोरी करण्यासाठी कंपनीने शासकीय अधिकाऱ्यांशी संगनमत करून व त्याद्वारे बेकायदा परवाने मिळवून विकासकास विक्री केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (६) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने बेकायदेशीर विक्री करण्यास मदत करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने काय कारवाई केली तसेच सदर जमिन सरकार जमा करण्याच्या दृष्टीने शासनातर्फे कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

या जमिनीच्या विक्रीस महसूल व वन विभाग यांचेकडील जापन क्र.एलटीएच-०७/२००९/ प्र.क्र.८८/ अ-२, दि.१८.९.२०१० नुसार अटी व शर्तीवर शासन आदेशानुसार परवानगी देण्यात आली आहे.

(२) सिष्ट लि. कंपनीने मौजे भांडूप, ता.कुर्ला येथील २८०१०.४४ चौ.मी. एवढे क्षेत्र रक्कम रुपये १३० कोटी या किंमतीस दिनांक २५/७/२०११ रोजी मे.अॅश फोर्ड इन्फोटेक प्रा.लि. या कंपनीस हस्तांतरित केली आहे.

भूमीसंपादन (कंपन्यांबाबत) नियम, १९६३ मधील नियम, ८ नुसार जमिनीच्या हस्तांतरणास व नियम ५(१) नुसार वापरात बदल करण्यास परवानगी देण्याबाबतची तरतूद आहे.

(३) सदर प्रकरणी उद्योगासाठी राखीव असलेल्या (आय-३) जमिनीच्या रहिवाशी वापरासाठीच्या (आर) बदलास विकास नियंत्रण नियमावलीतील कलम ५७ (४) (सी) या तरतुदीनुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून परवानगी देण्यात आली आहे. परंतु वाणिज्य वापरासाठीचा बदल करण्यात आलेला नाही.

(४) हे खरे नाही.

(५), (६) व (७) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यातील चासकमान धरण प्रकल्पग्रस्तांचे

पुनर्वसन करण्याबाबत

(५०) * ३८१७३ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्ह्यातील चासकमान प्रकल्पाचे भूमिपूजन सन १९७२ साली झालेले असूनदेखील ४० वर्षानंतरही प्रकल्पबाधित २६४० शेतकऱ्यांचे पुनर्वसन करण्यात आलेले नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, चासकमान प्रकल्पासाठी राखीव असणाऱ्या शेतजमिनीवर शासनाने इतर प्रकल्पबाधित प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन केलेले असून चासकमान प्रकल्पग्रस्तांना मात्र जाणिवपूर्वक सर्व सोई सुविधांपासून वंचित ठेवण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रकल्पबाधितांच्या पुनर्वसनासाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधीने वारंवार मागणी करूनही शासनाने त्याकडे दुर्लक्ष केले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन तातडीने करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची करणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) चासकमान प्रकल्पामुळे बाधित प्रकल्पग्रस्तांपैकी पात्र १४३५ प्रकल्पग्रस्तांना पर्यायी जमिनीचे वाटप करण्यात आलेले आहे. उर्वरित प्रकल्पग्रस्त पात्र न आढळलेले पर्यायी जमिनीची मागणी न केलेले असल्याने त्यांना पर्यायी जमिनीचे वाटप करण्यात आलेले नाही.

पर्यायी जमिनीच्या पाटपाबाबत विविध रिट याचिका प्रज.प्रलंबित आहेत. तसेच जनहित याचिका क्र. १७१/२०१४ ही देखील मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे न्यायप्रविष्ट आहे. या जनहित याचिकेमधील निर्देशानुसार चासकमान प्रकल्पातील बाधितांना पर्यायी जमीन वाटपातील समस्या व सदयस्थिती तपासणी व उपाययोजना सुचविणे यासाठी शासनाने उच्च स्तर समिती गठित केलेली असून तिचे कामकाज प्रगतीपथावर आहे.

लाभक्षेत्रातून स्लॅब आकारणी वाहन संपादित केलेल्या जमिनी ह्या भूसंपादानाचा भाग असून महाराष्ट्र प्रकल्पबाधित व्यक्तीचे पुनर्वसन अधिनियम व प्रचलित पुनर्वसन धोरण यांचे अधिन राहूनच त्यांचे वाटप करण्यात येते.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात आणखी २२ जिल्हे व ४९ तालुके निर्माण करण्याबाबत

(५१) * २८३४६ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.अनिल बाबर (खानापूर), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.सुरेश हाळवणकर (इचलकरंजी), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.सुधाकर भालेराव (उदगीर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्रीमती तृप्ती सावंत (वांद्रे पूर्व), श्री.पंकज भुजबळ (नांदगाव), श्री.मनोहर भोईर (उरण), श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात प्रशासकीय सोयीसाठी व नागरीकांची गैरसोय टाळण्यासाठी २२ जिल्हे व ४९ तालुके निर्माण करण्याचा प्रस्ताव राज्य शासनाच्या विचाराधीन असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१५ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यातील मोठ्या जिल्ह्यांचे विभाजन करून नवीन जिल्हे निर्माण करण्यासाठी महसूल विभागाच्या प्रधान सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली शासनाने एक समिती गठीत केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, समितीने आपल्या अहवालामध्ये कोणकोणत्या शिफारशी केल्या आहेत,
- (४) असल्यास, उक्त शिफारशींच्या अनुषंगाने मोठ्या जिल्ह्यांचे विभाजन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) २२ जिल्ह्यांचे विभाजन व सुमारे ७० तालुक्यांच्या निर्मितीबाबत विविध माध्यमांद्वारे शासनाकडे मागण्या / निवेदने प्राप्त झाली आहेत ही वस्तुस्थिती आहे.

(२), (३) व (४) राज्यस्तरावर जिल्हा विभाजनाबाबत निकष ठरविण्याकरीता शासनाने दि.२४.०६.२०१४ च्या शा.नि.अन्वये अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव (महसूल) यांचे अध्यक्षतेखाली समिती गठीत केली असून समितीस आपला अहवाल सादर करण्यास दि.३१.१२.२०१५ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे. सदर समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर निश्चित केल्या जाणा-या निकषानुसार जिल्ह्यांचे विभाजन/पुनर्रचनेबाबत उचित निर्णय घेण्याची तजवीज ठेवली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिंदखेडा, शिरपूर (जि.धुळे) आणि शहादा (जि.नंदूरबार) तालुक्यातील
पुरग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत**

(५२) * ३४०७९ श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तापी काठावरी शिंदखेडा, शिरपूर (जि.धुळे) आणि शहादा (जि.नंदूरबार) तालुक्यातील अनेक गावांतील शेतकऱ्यांची जमीन ही नदीच्या काठी आहे, दर वर्षी पावसाळ्यात तापी नदीला पुर आल्यानंतर या जमिनीचे नुकसान होत असते परंतु दरवर्षी पंचनामे होतात परंतु त्यांना आजपर्यंत कधीही भरपाई मिळालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी संबंधित तहसिलदारांनी शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी देखील प्रस्ताव पाठविलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त शेतकऱ्यांना भरपाई पासून वंचित ठेवणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

औरंगाबाद शहरातील वक्फ बोर्डाच्या जमिनीच्या गैरव्यवहाराबाबत

(५३) * २८९९२ श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व) : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहरातील बिबी का मकबरा परिसरातील १८ एकर २९ गुंठे जमिनीच्या गैरव्यवहार प्रकरण व विक्री प्रकरण ताजे असतानाच गट क्र. ६५ नक्षत्रवाडी येथील वक्फ बोर्डाच्या मालकीची २४ एकर ९ गुंठे जमीन २२ कोटी रुपयांत खरेदी विक्री झाल्याचे प्रकरण माहे सप्टेंबर २०१५ मध्ये निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर गैरव्यवहार करून जमिनीची खरेदी विक्री झाल्याची तक्रार दिनांक ९ सप्टेंबर २०१५ रोजी वा त्यासुमारास अकबर खान दिलावर खान व इतर नागरिकांनी कागदपत्रांसह पोलीस आयुक्तांकडे केली आहे , हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करून गैरव्यवहाराची जमीन खरेदी व विक्रीच्या प्रकरणी वक्फ बोर्डाच्या दोषी असलेल्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे. गट क्र. ६५ नक्षत्रवाडी येथील मस्जिद नक्षत्रवाडी या वक्फ संस्थेच्या मुतवल्लीने सदर संस्थेच्या मालकीच्या वक्फ जमिनीची विक्री करण्यासाठी दि. १८ फेब्रुवारी, २०१४ रोजी इसार पावती केली होती. तथापि, वक्फ जमीन विकता येत नाही, हे माहित झाल्यानंतर मुतवल्लीने सदरचा व्यवहार रद्द करून इसारची रक्कम परत केली आहे.

(२) होय.

(३) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने पोलीस निरीक्षक विशेष शाखा, औरंगाबाद यांनी चौकशी केली आहे. सदर वक्फ जमिनीची बेकायदेशीर विक्री करण्याचा व्यवहार संबंधित वक्फ संस्थेच्या मुतवल्लीने परस्पर केलेला असल्याने या प्रकरणी वक्फ मंडळाच्या अधिकारी/कर्मचारी यांचेविरुद्ध कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. संबंधित मुतवल्ली श्री. अब्दुल खलील पिता अब्दुल मजीद यांचे मुतवल्ली पद वक्फ मंडळाच्या आदेश क्र. २४३६/१४, दि. ३०/४/२०१४ अन्वये रद्द करण्यात आलेले आहेत. त्याविरुद्ध श्री.अ.खीलल अ.मजीद यांनी वक्फ न्यायाधिकरण, औरंगाबाद येथे अपील क्र.२/२०१४ दाखल केले असून न्यायाधिकरणाने वक्फ मंडळाच्या

दि. ३०.०४.२०१४ आदेशास स्थगिती दिलेली आहे. मा. वक्फ न्यायाधिकरणाच्या या आदेशाविरोधात वक्फ मंडळामार्फत मा.उच्च न्यायालयात याचिका दाखल करण्यात येत आहे. सदयःस्थितीत मुतवल्लीचे प्रकरण न्यायप्रविष्ठ आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महानंद दूध व्यवसाय वाढीसाठी संचालक मंडळाने आखलेले
अनेक प्रकल्प वेळेत पूर्ण न झाल्याबाबत**

(५४) * ३५९८८ श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गोरेगाव (पूर्व) मुंबई येथील महानंद दूध व्यवसाय वाढीसाठी संचालक मंडळाने आखलेले अनेक प्रकल्प वेळेत पूर्ण झाले नसल्याचे दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महानंदने दुग्धजन्य पदार्थांच्या निर्मितीचा दुसरा प्रकल्प २०१० मध्ये सुरु केला, त्यावेळी १८ कोटी रुपयाची निविदा काढण्यात आली असून या प्रकल्पावर २५ कोटी रुपये खर्च होऊनही प्रकल्प अद्याप पूर्ण झालेला नाही, हे खरे आहे काय

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने अपूर्ण असलेला प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) महानंद या सहकारी दूध संघाच्या शिखर संस्थेस राष्ट्रीय कृषी विकास योजने अंतर्गत ३ प्रकल्पांना केंद्रीय अर्थ सहाय्य मंजूर करण्यात आले. या पैकी अॅसेप्टिक डेअरी प्रकल्प प्रत्यक्षात यापूर्वीच दि. १४/०२/२०१३ मध्ये पूर्ण झाला. मंजूर करण्यात आलेला दुसरा प्रकल्प दूध भूकटी प्रकल्प असून सदर प्रकल्प दि. ३०/०९/२०१३ पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित असतांना सदर प्रकल्पास पूर्ण होण्यास ३ महिने १८ दिवस इतका कालावधी अधिक लागला. उर्वरित ३ रा दुग्ध पदार्थ उत्पादन हा प्रकल्प दि. ३०/०७/२०१६ पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित असून प्रकल्पाचे काम सुरु आहे.

(२) हे खरे नाही.

दुग्धजन्य पदार्थ निर्माती प्रकल्प खर्च रु. १६ कोटी इतका असून सदर निधी ५०:५० निधी संरचनेवर मंजूर करण्यात आला असून महानंदाने त्यानुसार रु. ८ कोटीची गुंतवणूक करणे अपेक्षित आहे. सदर प्रकल्पाचा सद्याचा एकूण अपेक्षित प्रकल्प खर्च रु. १९.४० कोटी असा आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बोईसर (जि.पालघर) तालुक्यातील तारापूर अणु केंद्र प्रकल्पामुळे
बाधित झालेल्या कुटुंबीयांच्या पुनर्वसनाबाबत**

(५५) * ३८०२७ श्री.पास्कल धनारे (डहाणू), श्री.विलास तरे (बोईसर) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोईसर (जि.पालघर) तालुक्यातील तारापूर अणु केंद्र प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या ५०० कुटुंबीयांचे पुनर्वसन अद्याप करण्यात आले नसल्याचे दिनांक १६ जुलै, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने प्रकल्प बाधित कुटुंबीयांचे पुनर्वसन करण्याबाबत काय कार्यवाही केली असून पुनर्वसन न करणाऱ्या संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

सन १९९४ साली करण्यात आलेल्या सर्वेक्षणानुसार अक्करपट्टी व पोफरण येथील आधित कुटुंबाची संख्या ११६७ होती. त्यानंतर मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्देशानुसार ती संख्या १२५० झाली आहे. या सर्व प्रकल्पाग्रस्तांचे पुनर्वसनासाठी स्थापित मौजे दहिसर तर्फे तारापूर गावठाणात १२५० पैकी १२४७ प्रकल्पग्रस्तांनी घर/भूखंडाचा ताबा घेतलेला आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खोपोली (जि.रायगड) येथील सुभाष नगर व जगदिश नगर परिसरातील
डोंगराला तडे गेल्याने रहिवाशांना धोका निर्माण झाल्याबाबत**

(५६) * ३३५५५ श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खोपोली (जि.रायगड) येथील सुभाष नगर व जगदिश नगर परिसरातील डोंगराला माहे जून, २०१५ मध्ये तडे गेल्याने २०० पेक्षा अधिक घरांतील ३ हजार रहिवाशांच्या जीवला धोका निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी स्थानिक रहिवाश्यांनी तसेच सामाजिक कार्यकर्ते व स्थानिक लोकप्रतिनिधी व जिल्हाधिकारी रायगड यांनी वारंवार लक्ष वेधूनही शासनाने अदयापपर्यंत कोणतीच कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने रहिवाशांच्या जीवला धोका निर्माण होऊ नये यासाठी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही. मात्र ऑगस्ट, २०१४ मध्ये सुभाष नगर येथील काही भाग दरडग्रस्त/आपत्तीप्रवण असल्याचे निदर्शनास आले.

(२), (३), (४) व (५) सुभाष नगर व रायगड जिल्ह्यातील इतर ३५ गावांचे सर्वेक्षण उप महासंचालक, भारतीय भू-वैज्ञानिक सर्वेक्षण विभाग, नागपूर यांच्यामार्फत सर्वेक्षण करण्यात येत आहे.

पाचांबे (ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी) धरण प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाबाबत

(५७) * २८३६१ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.सदानंद चव्हाण (चिपळूण) : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील गडनदी धरण प्रकल्पासाठी जमीन गेलेल्या पाचांबे (ता. चिपळूण) येथील १८० कुटुंबांचे खेरशेत (ता. चिपळूण) येथे पुनर्वसन करण्यात आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, पुनर्वसन करताना शासनाने भूखंडाव्यतिरिक्त कोणत्याही सोयीसुविधा उपलब्ध करून दिलेल्या नाहीत, ग्रामपंचायत नसल्याने ही कुटुंबे विकासापासून वंचित असून, प्रकल्पग्रस्तांना त्यांच्या जमिनीचा मोबदलाही देण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकल्पग्रस्तांच्या समस्या सोडविण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

पाचांबे येथील १२८ कुटुंबांचे पुनर्वसन खेरशेत (ता.चिपळूण) येथील पुनर्वसित गावठाणात करण्यात आले आहे.

(२) व (३) खेरशेत (ता.चिपळूण) या पुनर्वसित गावठाणात देय असलेल्या १८ नागरी सुविधांपैकी १५ नागरी सुविधा देण्यात आल्या असून उघड्या गटारांचे काम अंशतः पूर्ण झाले आहे. शेतारस्त्यांच्या सुविधेची आवश्यकता नाही तसेच गायरानासाठी शासकीय जमीन उपलब्ध नाही.

ज्या खातेदारांची जमीन प्रकल्पासाठी संपादीत करण्यात आली होती. अशा ४१५ खातेदारांपैकी ३४९ खातेदारांना मोबदल्याची रक्कम वाटप करण्यात आली असून उर्वरित ६६ खातेदारांच्या मोबदला रकमेचे वाटप विविध कारणांमुळे प्रलंबीत आहे. तसेच धरणाच्या वाढीव उंचीमुळे संपादन केलेल्या वाढीव क्षेत्राचा मोबदला देण्यासाठीची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

खेरशेत येथे ग्रामपंचायत स्थापन करण्याच्या दृष्टीने स्वतंत्र महसुली गाव घोषित करण्याची अधिसूचना निर्गमित करण्यात आली असून पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई-अहमदाबाद (ता.जि.पालघर) महामार्गावरील

अनधिकृत बांधकामांबाबत

- (५८) * ३८०३१ श्री.पास्कल धनारे (डहाणू), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील मुंबई-अहमदाबाद महामार्गावर सातवली,

टाकवाहाळ, जव्हार फाटा, नांदगाव, हालोली या भागांत अनधिकृत धाबे, व्यापारी गाळे, हॉटेल्स यांची बेकायदा बांधकामे करण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, तलाठी कार्यालयासमोरच ही बांधकामे सुरु असून सदर कामांना महसूल विभागाच्या अधिकाऱ्यांचाच पाठीबा असल्यामुळे सदरची कामे चालू आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली असून अनधिकृत बांधकाम पाडण्याबाबत काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) प्रश्नात नमूद केलेली सातवली, टाकवाहाळ, जव्हार फाटा, नांदगाव व हालोली ही गावे डहाणू तालुक्यातील नसून पालघर तालुक्यातील आहेत. मुंबई-अहमदाबाद महामार्गावर टाकवाहाळ, जव्हार फाटा या भागात अनधिकृत धाबे, व्यापारी गाळे, हॉटेल यांची अनधिकृत बांधकामे निदर्शनास आली नाहीत. तथापि, पालघर तालुक्यात महामार्गालगत आढळून आलेल्या इतर अनधिकृत बांधकामावर वेळोवेळी कारवाई करण्यात येत आहे. मुंबई-अहमदाबाद महामार्गावरील नांदगाव तर्फे मनोर, आवढाणी येथील बेकायदा बांधकामे निष्कासीत करण्यात आलेली आहेत. तसेच सातवली व हालोली येथील अनधिकृत बांधकामांविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
 मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.